

(Candidate Response Sheet)

Roll Number	~~XXXXXXXXXX~~
Name of the Candidate	~~XXXXXXXXXX~~
Examination Name	UGC NET 2021 Urdu
Exam Date & Time	24-11-2021 03:00:00

Subject : GP_24NOV_SH2_A

Question ID:- 1213

Study the given table and answer the questions that follow

Given below is a table in which the total number of employees in different departments of an organization along with the Male and Female ratio is given.

Departments	Regular Employees			Contractual Employees		
	Total Number	Ratio		Total Number	Ratio	
		M	F		M	F
IT	250	1	1	240	2	1
Accounts	123	2	1	130	3	2
HR	90	3	2	30	2	1
Marketing	350	5	2	343	5	2
Production	304	5	3	351	5	4

तालिका का अध्ययन करें और उसके नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर दें :

नीचे दी गई तालिका में किसी संगठन के विभिन्न विभागों में कुल कर्मचारियों की संख्या तथा पुरुष और महिला अनुपात दिया गया है।

विभाग	नियमित कर्मचारी			संविदा आधारित कर्मचारी		
	कुल संख्या	अनुपात		कुल संख्या	अनुपात	
		पुरुष	महिला		पुरुष	महिला
आई टी	250	1	1	240	2	1
लेखा	123	2	1	130	3	2
मानव संसाधन	90	3	2	30	2	1
विपणन	350	5	2	343	5	2

उत्पादन	304	5	3	351	5	4
---------	-----	---	---	-----	---	---

What is the respective ratio of the total number of female employees in the marketing department to the total number of female employees in the production department?

विपणन विभाग में महिला कर्मचारियों की कुल संख्या तथा उत्पादन विभाग में महिला कर्मचारियों की कुल संख्या के बीच क्या अनुपात है ?

Options:-

▪ 11/13/11/13, Option ID :- 4850,

▪ 11/15/11/15, Option ID :- 4852,

▪ 12/13/12/13, Option ID :- 4849,

▪ 12/17/12/17, Option ID :- 4851,

Answer Given:- 11/13/11/13, Option ID : -4850

Question ID:- 1214

Study the given table and answer the questions that follow

Given below is a table in which the total number of employees in different departments of an organization along with the Male and Female ratio is given.

Departments	Regular Employees			Contractual Employees		
	Total Number	Ratio		Total Number	Ratio	
		M	F		M	F
IT	250	1	1	240	2	1
Accounts	123	2	1	130	3	2
HR	90	3	2	30	2	1
Marketing	350	5	2	343	5	2
Production	304	5	3	351	5	4

तालिका का अध्ययन करें और उसके नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर दें :

नीचे दी गई तालिका में किसी संगठन के विभिन्न विभागों में कुल कर्मचारियों की संख्या तथा पुरुष और महिला अनुपात दिया गया है।

विभाग	नियमित कर्मचारी		संविदा आधारित कर्मचारी	
	कुल संख्या	अनुपात	कुल संख्या	अनुपात

		पुरुष	महिला		पुरुष	महिला
आई टी	250	1	1	240	2	1
लेखा	123	2	1	130	3	2
मानव संसाधन	90	3	2	30	2	1
विपणन	350	5	2	343	5	2
उत्पादन	304	5	3	351	5	4

Find out the difference between the number of contractual male employees and the number of contractual female employees in the organization.

संगठन में संविदा आधारित पुरुष कर्मचारियों की संख्या तथा संविदा आधारित महिला कर्मचारियों की संख्या के बीच अंतर ज्ञात करें :

Options:-

▪ 295/295, Option ID :- 4854,

▪ 298/298, Option ID :- 4853,

▪ 302/302, Option ID :- 4855,

▪ 307/307, Option ID :- 4856,

Answer Given:- 302/302, Option ID : -4855

Question ID:- 1212

Study the given table and answer the questions that follow

Given below is a table in which the total number of employees in different departments of an organization along with the Male and Female ratio is given.

Departments	Regular Employees			Contractual Employees		
	Total Number	Ratio		Total Number	Ratio	
		M	F		M	F
IT	250	1	1	240	2	1
Accounts	123	2	1	130	3	2
HR	90	3	2	30	2	1
Marketing	350	5	2	343	5	2
Production	304	5	3	351	5	4

तालिका का अध्ययन करें और उसके नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर दें :

नीचे दी गई तालिका में किसी संगठन के विभिन्न विभागों में कुल कर्मचारियों की संख्या तथा पुरुष और महिला अनुपात दिया गया है।

विभाग	नियमित कर्मचारी			संविदा आधारित कर्मचारी		
	कुल संख्या	अनुपात		कुल संख्या	अनुपात	
		पुरुष	महिला		पुरुष	महिला
आई टी	250	1	1	240	2	1
लेखा	123	2	1	130	3	2
मानव संसाधन	90	3	2	30	2	1
विपणन	350	5	2	343	5	2
उत्पादन	304	5	3	351	5	4

Find out the difference between regular male employees and contractual male employees in the organization.

संगठन में नियमित पुरुष कर्मचारियों और संविदा आधारित पुरुष कर्मचारियों की संख्या का अंतर ज्ञात करें :

Options:-

- 2/2, Option ID :- 4845,
- 3/3, Option ID :- 4846,
- 4/4, Option ID :- 4847,
- 5/5, Option ID :- 4848,

Answer Given:- 3/3, Option ID : -4846

Question ID:- 1211

Study the given table and answer the questions that follow

Given below is a table in which the total number of employees in different departments of an organization along with the Male and Female ratio is given.

Departments	Regular Employees			Contractual Employees		
	Total Number	Ratio		Total Number	Ratio	
		M	F		M	F
IT	250	1	1	240	2	1
Accounts	123	2	1	130	3	2
HR	90	3	2	30	2	1
Marketing	350	5	2	343	5	2
Production	304	5	3	351	5	4

तालिका का अध्ययन करें और उसके नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर दें :

नीचे दी गई तालिका में किसी संगठन के विभिन्न विभागों में कुल कर्मचारियों की संख्या तथा पुरुष और महिला अनुपात दिया गया है।

विभाग	नियमित कर्मचारी			संविदा आधारित कर्मचारी		
	कुल संख्या	अनुपात		कुल संख्या	अनुपात	
		पुरुष	महिला		पुरुष	महिला
आई टी	250	1	1	240	2	1
लेखा	123	2	1	130	3	2
मानव संसाधन	90	3	2	30	2	1
विपणन	350	5	2	343	5	2
उत्पादन	304	5	3	351	5	4

Find out the average number of regular female employees in the organization.

संगठन में नियमित महिला कर्मचारियों की औसत संख्या ज्ञात करें :

Options:-

- 78.50/78.50, Option ID :- 4843,
- 79.40/79.40, Option ID :- 4844,
- 81.25/81.25, Option ID :- 4842,
- 83.20/83.20, Option ID :- 4841,

Answer Given:- 83.20/83.20, Option ID : -4841

Question ID:- 1215

Study the given table and answer the questions that follow

Given below is a table in which the total number of employees in different departments of an organization along with the Male and Female ratio is given.

Departments	Regular Employees			Contractual Employees		
	Total Number	Ratio		Total Number	Ratio	
		M	F		M	F
IT	250	1	1	240	2	1
Accounts	123	2	1	130	3	2
HR	90	3	2	30	2	1

Marketing	350	5	2	343	5	2
Production	304	5	3	351	5	4

तालिका का अध्ययन करें और उसके नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर दें :

नीचे दी गई तालिका में किसी संगठन के विभिन्न विभागों में कुल कर्मचारियों की संख्या तथा पुरुष और महिला अनुपात दिया गया है।

विभाग	नियमित कर्मचारी			संविदा आधारित कर्मचारी		
	कुल संख्या	अनुपात		कुल संख्या	अनुपात	
		पुरुष	महिला		पुरुष	महिला
आई टी	250	1	1	240	2	1
लेखा	123	2	1	130	3	2
मानव संसाधन	90	3	2	30	2	1
विपणन	350	5	2	343	5	2
उत्पादन	304	5	3	351	5	4

Which department has the highest number of female employees?

किस विभाग में महिला कर्मचारियों की सर्वाधिक संख्या है ?

Options:-

- Accounts/लेखा, Option ID :- 4859,
- IT/आई टी, Option ID :- 4857,
- Marketing/विपणन, Option ID :- 4860,
- Production/उत्पादन, Option ID :- 4858,

Answer Given:- Production/उत्पादन, Option ID : -4858

Subject : GP_24NOV_SH2_B

Question ID:- 1228

Given below are two statements, one is labelled as Assertion A and the other is labelled as Reason R

Assertion A: Communication must include the transfer and understanding of messages and their meanings.

Reason R: Achieving perfect communication is a technical possibility.

In light of the above statements, choose the *correct* answer from the options given below

नीचे दो कथन दिए गए हैं : एक अभिकथन (Assertion A) के रूप में और दूसरा उसके कारण (Reason R) के रूप में :

अभिकथन (A) : संप्रेषण में संदेशों और उनके अर्थों का अंतरण और बोध अवश्य सम्मिलित होना चाहिए।

कारण (R) : परिपूर्ण संप्रेषण का लक्ष्य प्राप्त करना एक तकनीकी संभाव्यता है।

उपरोक्त कथनों के आलोक में, नीचे दिए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए :

Options:-

- A is false but R is true/(A) सही नहीं है परन्तु (R) सही है।, Option ID :- 4912,
  - A is true but R is false/(A) सही है परन्तु (R) सही नहीं है।, Option ID :- 4911,
  - Both A and R are true and R is the correct explanation of A/(A) और (R) दोनों सही हैं और (R), (A) की सही व्याख्या है।, Option ID :- 4909,
  - Both A and R are true but R is NOT the correct explanation of A/(A) और (R) दोनों सही हैं परन्तु (R), (A) की सही व्याख्या नहीं है।, Option ID :- 4910,
- Answer Given:- A is true but R is false/(A) सही है परन्तु (R) सही नहीं है।, Option ID : -4911**

Question ID:- 1253

Nalanda was established in

नालंदा की स्थापना कब हुई थी ?

Options:-

- 2nd century/दूसरी शताब्दी, Option ID :- 5009,
- 3rd century/तीसरी शताब्दी, Option ID :- 5010,
- 4th century/चौथी शताब्दी, Option ID :- 5011,
- 5th century/पांचवी शताब्दी, Option ID :- 5012,

Answer Given:- 4th century/चौथी शताब्दी, Option ID : -5011

Question ID:- 1247

Protection from Ultraviolet Radiations as envisaged under the Montreal Protocol also contributes to following SDGs

मॉन्ट्रियल प्रोटोकॉल में की गई परिकल्पना के अनुसार पराबैंगनी विकिरण से संरक्षण निम्नलिखित में से किस एस डी जी में भी योगदान करता है ?

Options:-

- SDGs 10, 16, 17/एस डी जी 10, 16, 17, Option ID :- 4986,
  - SDGS 3, 11, 14, 15/एस डी जी 3, 11, 14, 15, Option ID :- 4985,
  - SDGs 4, 5, 11, 17/एस डी जी 4, 5, 11, 17, Option ID :- 4987,
  - SDGs 8, 10, 12/एस डी जी 8, 10, 12, Option ID :- 4988,
- Answer Given:- SDGs 4, 5, 11, 17/एस डी जी 4, 5, 11, 17, Option ID : -4987**

Question ID:- 1221

Independent verification of a research effort is known as

किसी शोध प्रयास का स्वतंत्र सत्यापन क्या कहलाता है ?

Options:-

- Enquiry/पृच्छा, Option ID :- 4881,
  - Investigation/अन्वेषण, Option ID :- 4884,
  - Probe/जांच, Option ID :- 4882,
  - Replication/पुनरावृत्ति, Option ID :- 4883,
- Answer Given:- Replication/पुनरावृत्ति, Option ID : -4883**

Question ID:- 1217

Which of the following are the characteristics of an adolescent?

- A. Increasing independence from adult control**
- B. Rapid physiological changes**
- C. Emotionally matured**
- D. Acts rationally**
- E. Increased focus on activities with peer groups**

Choose the *correct* answer from the options given below:

किशोरों की निम्नलिखित में से कौन सी विशेषताएं हैं ?

- A. वयस्कों को नियंत्रण से बढ़ती स्वतंत्रता**
- B. तीव्र मनोविज्ञानिक परिवर्तन**
- C. भावात्मक रूप से परिपक्व**
- D. तार्किक दृष्टिकोण से क्रिया करना**

E. समकक्ष समूहों के साथ गतिविधियों पर अधिक ध्यान देना

नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए :

Options:-

▪ A and B only/केवल A और B, Option ID :- 4865,

▪ A, B and C only/केवल A, B और C, Option ID :- 4866,

▪ A, B and D only/केवल A, B और D, Option ID :- 4867,

▪ A, B and E only/केवल A, B और E, Option ID :- 4868,

Answer Given:- A, B and C only/केवल A, B और C, Option ID : -4866

Question ID:- 1222

Which of the following are characteristics of quantitative research?

A. Questions are open-ended

B. Identified variables are measured

C. Questions are standardized

D. If the sample size is large, the findings can be easily generalised

E. It is difficult to fix the level of measurement

Choose the *correct* answer from the options given below:

निम्नलिखित में से कौन सी मात्रात्मक शोध की विशेषताएं हैं ?

A. प्रश्न मुक्त-उत्तरीय होते हैं।

B. अभिनिर्धारित चरों का मापन किया जाता है।

C. प्रश्न मानकीकृत होते हैं।

D. यदि प्रतिदर्श का आकार बड़ा है, तो निष्कर्षों का आसानी से सामान्यीकरण किया जा सकता है।

E. मापन स्तर तय करना कठिन होता है।

नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए :

Options:-

▪ A, B and C only/केवल A, B और C, Option ID :- 4885,

▪ A, C and E only/केवल A, C और E, Option ID :- 4888,

▪ B, C and D only/केवल B, C और D, Option ID :- 4886,

▪ C, D and E only/केवल C, D और E, Option ID :- 4887,

Answer Given:- A, B and C only/केवल A, B और C, Option ID : -4885

Question ID:- 1219

Match List I with List II

List I	List II
Institutions Offering Courses Through SWAYAM	Level of Education
A. NCERT	I. Post school education
B. IGNOU	II. Undergraduate education
C. CEC	III. Postgraduate education
D. UGC	IV. School Education

Choose the correct answer from the options given below:

सूची -I को सूची -II से सुमेलित कीजिए :

सूची -I	सूची -II
(स्वयं के माध्यम से पाठ्यक्रम संचालित करने वाली संस्थाएं)	(शिक्षण का स्तर)
A. एन सी ई आर टी	I. स्कूल - उपरान्त शिक्षा
B. इग्नू	II. अवर स्नातक शिक्षा
C. सी ई सी	III. स्नातकोत्तर शिक्षा
D. यू जी सी	IV. स्कूल शिक्षा

नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर चुनिए :

Options:-

▪ **A - IV, B - I, C - II, D - III, Option ID :- 4875,**

▪ **A - IV, B - I, C - III, D - II, Option ID :- 4873,**

▪ **A - IV, B - II, C - III, D - I, Option ID :- 4876,**

▪ **A - IV, B - III, C - I, D - II, Option ID :- 4874,**

Answer Given:- A - IV, B - I, C - II, D - III, Option ID : -4875

Question ID:- 1231

What comes next in this sequence?

1, 2, 2, 4, 8, 32, ?

नीचे दिए गए अनुक्रम में अगली संख्या कौन सी होगी ?

1, 2, 2, 4, 8, 32, ?

Options:-

▪ 128/128, Option ID :- 4923,

▪ 256/256, Option ID :- 4924,

▪ 64/64, Option ID :- 4922,

▪ 84/84, Option ID :- 4921,

Answer Given:- 256/256, Option ID : -4924

Question ID:- 1250

Which type of power plants uses the least land per unit of GWh energy production?

किस प्रकार के विद्युत संयंत्र प्रति इकाई गीगावाट घंटा (जी डब्ल्यू एच) ऊर्जा उत्पादन के लिए सबसे कम भूमि का उपयोग करते हैं ?

Options:-

▪ Coal/कोयना, Option ID :- 4998,

▪ Geothermal/भूतापीय, Option ID :- 5000,

▪ Solar/सौर, Option ID :- 4999,

▪ Wind/पवन, Option ID :- 4997,

Answer Given:- Wind/पवन, Option ID : -4997

Question ID:- 1236

Match List I with List II

List I	List II
A. Vyapti	I. An immediate valid cognition of reality due to some kind of sense-object contact
B. Anumana	II. A source of knowledge on the basis of the likeness of things
C. Pratyaksha	III. Knowledge of an object due to previous knowledge of some sign or mark
D. Upamana	IV. The universal relation between the middle and major term of inference

Choose the correct answer from the options given below:

सूची -I को सूची -II से सुमेलित कीजिए :

सूची -I	सूची -II
A. व्याप्ति	I. किसी प्रकार के इन्द्रियार्थ सन्निकर्ष के कारण यथार्थ का तत्काल वैध संज्ञान
B. अनुमान	II. चीजों की समरूपता के आधार पर ज्ञान का स्रोत
C. प्रत्यक्ष	III. किसी संकेत या चिह्न के पूर्व ज्ञान के आधार पर किसी वस्तु का ज्ञान
D. उपमान	IV. अनुमान के हेतु पद और साध्य पद के बीच सहचर्य नियम

नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर चुनिए :

Options:-

■ A - I, B - IV, C - III, D - II, Option ID :- 4941,

■ A - II, B - III, C - I, D - IV, Option ID :- 4942,

■ A - III, B - II, C - I, D - IV, Option ID :- 4943,

■ A - IV, B - III, C - I, D - II, Option ID :- 4944,

Answer Given:- A - II, B - III, C - I, D - IV, Option ID : -4942

Question ID:- 1235

Which of the following statements are correct?

A. If the cost price of an item is Rs.56 and the gain percentage is 20%, the selling price of the item is Rs.76.2.

B. If the cost price of an item is Rs.80 and the loss percentage is 15%, the selling price of the item is Rs.68.

C. If an item purchased in Rs.5 is sold for Rs.6, the profit is 25%

Choose the correct answer from the options given below

निम्नलिखित कथनों पर विचार कीजिए :

A. यदि किसी वस्तु का क्रय मूल्य 56 रुपये है और उस पर 20% लाभ होता है, तो उस वस्तु का विक्रय मूल्य 76.2 रुपये है।

B. यदि किसी वस्तु का क्रय मूल्य 80 रुपये है और उसे बेचने पर 15% हानि होती है, तो उस वस्तु का विक्रय मूल्य 68 रुपये है।

C. यदि किसी वस्तु को 5 रुपये में खरीदकर 6 रुपये में बेचा जाता है तो उस पर 25% लाभ होता है।

उपर्युक्त में से कौन सा / से कथन सही है / हैं ?

Options:-

- A and B only/केवल A और B, Option ID :- 4940,
- B and C only/केवल B और C, Option ID :- 4939,
- B only/केवल B, Option ID :- 4938,
- C only/केवल C, Option ID :- 4937,

Answer Given:- C only/केवल C, Option ID : -4937

Question ID:- 1229

According to Robbins *et al*, the sequence of communication functions is :

- A. Control
- B. Motivation
- C. Emotional expression
- D. Information

Choose the *correct* answer from the options given below

रॉबिन्स एवं अन्य के अनुसार संप्रेषण कृत्यों का सही क्रम क्या है ?

- A. नियंत्रण
- B. अभिप्रेरणा
- C. भावात्मक अभिव्यक्ति
- D. जानकारी

नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए :

Options:-

- A, B, C, D, Option ID :- 4916,
- B, C, D, A, Option ID :- 4913,
- C, D, B, A, Option ID :- 4915,
- D, A, C, B, Option ID :- 4914,

Answer Given:- D, A, C, B, Option ID : -4914

Question ID:- 1246

According to Niti Ayog's SDG Index (2019-20), which among the following states is the best performer in the attainment of SDG-5 (Gender Equity)?

नीति आयोग के एसडीजी सूचकांक (2019 - 20) के अनुसार, एसडीजी - 5 (लैंगिक समानता) प्राप्त करने में निम्नलिखित में से किस राज्य का प्रदर्शन सर्वश्रेष्ठ है ?

Options:-

- Goa/गोवा, Option ID :- 4984,
  - Himachal Pradesh/हिमाचल प्रदेश, Option ID :- 4982,
  - Kerala/केरल, Option ID :- 4981,
  - Sikkim/सिक्किम, Option ID :- 4983,
- Answer Given:- Kerala/केरल, Option ID : -4981**

Question ID:- 1237

Match List I with List II

List I	List II
A. Sannidhi	I. Mutual fitness and compatibility of the constituent words in a sentence
B. Tātparya	II. Expectancy between the words different in a sentences
C. Yogyatā	III. Propinquity between the different words in a sentence
D. Akankṣā	IV. Meaning intended by the sentence

Choose the correct answer from the options given below:

सूची -I को सूची -II से सुमेलित कीजिए :

सूची -I	सूची -II
A. सन्निधि	I. वाक्य में संघटक शब्दों की पारस्परिक उपयुक्तता और संगतता
B. तात्पर्य	II. वाक्य में शब्दों के बीच प्रत्याशा
C. योग्यता	III. वाक्य में विभिन्न शब्दों के बीच सामीप्य
D. आकांक्षा	IV. वाक्य द्वारा अभिप्रेत अर्थ

नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर चुनिए :

Options:-

- A - II, B - I, C - III, D - IV, Option ID :- 4945,
- A - II, B - I, C - IV, D - III, Option ID :- 4947,
- A - III, B - IV, C - I, D - II, Option ID :- 4948,

■ A - IV, B - II, C - III, D - I, Option ID :- 4946,
Answer Given:- A - III, B - IV, C - I, D - II, Option ID : -4948

Question ID:- 1239

Consider 'A' proposition as 'True' and 'False' respectively, in a square of the opposition of propositions, then which one of the following is correct?

तर्क वाक्यों के विपरीत वर्ग में 'A' तर्क वाक्य को क्रमशः 'सही' और 'गलत' मानें। निम्नलिखित में से कौन सा सही कूट है ?

Options:-

- 'E' is Undetermined and 'O' is False/'E' अनिर्धारित है और 'O' गलत है।, Option ID :- 4954,
- 'I' is True and 'E' is False/'I' सही है और 'E' गलत है।, Option ID :- 4956,
- 'O' is True and 'I' is False/'O' सही है और 'I' गलत है।, Option ID :- 4953,
- 'O' is Undetermined and 'I' is False/'O' अनिर्धारित है और 'I' गलत है।, Option ID :- 4955,

Answer Given:- 'O' is Undetermined and 'I' is False/'O' अनिर्धारित है और 'I' गलत है।, Option ID : -4955

Question ID:- 1240

In which of the following forms of knowledge there cannot be any predication of the object in terms of the subject-predicate relation?

निम्नलिखित में से किस ज्ञान प्रारूप के उद्देश्य - विधेय संबंध की दृष्टि से वस्तु का कोई विधेयन नहीं हो सकता है ?

Options:-

- Nirvikalpaka Pratyaksha/निर्विकल्पक प्रत्यक्ष, Option ID :- 4957,
- Sāmānyalakṣaṇa/सामान्यलक्षण, Option ID :- 4959,
- Savikalpaka Pratyaksha/सविकल्पक प्रत्यक्ष, Option ID :- 4958,
- Yogaja/योगज, Option ID :- 4960,

Answer Given:- Yogaja/योगज, Option ID : -4960

Question ID:- 1234

Given below are two statements

Statement I: The angle between the minute hand and the hour hand of a clock when the clock shows 3 hours 20 minutes is 25°

Statement II: Between 4 and 5, the minute hand and hour hand of a clock will be coincident at $21\frac{9}{11}$ minutes past 4.

In light of the above statements, choose the *correct* answer from the options given below

नीचे दो कथन दिए गए हैं :

कथन - I : यदि घड़ी 3 बजकर 20 मिनट का समय दर्शाती है तो उसकी घंटे की सुई और मिनट की सुई के बीच 25° का कोण बनता है।

कथन - II : 4 और 5 के बीच 4 बजकर $21\frac{9}{11}$ मिनट पर घड़ी की घंटे की सुई और मिनट की सुई एक साथ मिलेंगी

उपरोक्त कथनों के आलोक में, नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए :

Options:-

▪ Both Statement I and Statement II are false/कथन I और II दोनों असत्य हैं।, Option ID :- 4934,

▪ Both Statement I and Statement II are true/कथन I और II दोनों सत्य हैं।, Option ID :- 4933,

▪ Statement I is false but Statement II is true/कथन I असत्य है, किन्तु कथन II सत्य है।, Option ID :- 4936,

▪ Statement I is true but Statement II is false/कथन I सत्य है, किन्तु कथन II असत्य है।, Option ID :- 4935,

Answer Given:- Both Statement I and Statement II are true/कथन I और II दोनों सत्य हैं।, Option ID : -4933

Question ID:- 1230

Which of the following are the traits of a competent communicator?

- A. Mindfulness
- B. Receptive to new information
- C. Thinking before acting
- D. Should always go by the first impression
- E. Be passive to issues around

Choose the *correct* answer from the options given below:

निम्नलिखित में से कौन से सक्षम संप्रेषण के लक्षण हैं ?

- A. सचेतता
 B. नई जानकारी की ग्रहणशीलता
 C. कोई क्रिया करने से पहले उसके बारे में सोचना
 D. प्रथम प्रभाव को ध्यान में रखकर आगे बढ़ना
 E. आस - पास के मुद्दों के प्रति निष्क्रिय रहना

नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए :

Options:-

- A, B and C only/केवल A, B और C, Option ID :- 4917,
- A, D and E only/केवल A, D और E, Option ID :- 4920,
- B, C and D only/केवल B, C और D, Option ID :- 4918,
- C, D and E only/केवल C, D और E, Option ID :- 4919,

Answer Given:- B, C and D only/केवल B, C और D, Option ID : -4918

Question ID:- 1225

Match List I with List II

List I	List II
Ethical concepts	Source
A. Categorical imperatives	I. Aristotle
B. Utilitarianism	II. John Rawl
C. Golden mean	III. Immanuel Kant
D. Theory of justice	IV. John Stuart Mill

Choose the correct answer from the options given below:

सूची -I को सूची -II से सुमेलित कीजिए :

सूची -I	सूची -II
(नैतिक अवधारणाएं)	(स्रोत)
A. निरपेक्ष आदेश	I. अरस्तू
B. उपयोगितावाद	II. जॉन रॉल्स
C. स्वर्ण माध्य	III. इमेनुअल कांट
D. न्याय का सिद्धांत	IV. जॉन स्टुअर्ट मिल

नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर चुनिए :

Options:-

- A - I, B - II, C - III, D - IV, Option ID :- 4897,

- A - II, B - III, C - IV, D - I, Option ID :- 4898,
  - A - III, B - IV, C - I, D - II, Option ID :- 4899,
  - A - IV, B - I, C - II, D - III, Option ID :- 4900,
- Answer Given:- A - I, B - II, C - III, D - IV, Option ID : -4897**

Question ID:- 1244

Which of the following statements are correct?

- A. Laser printers use dry ink**
- B. Unlike dot matrix and inkjet printers, laser printers do not use ink when producing a document**
- C. Laser printers use the property of static electricity**
- D. Laser printers produce ozone gas and tiny toner particulates in the air**

Choose the correct answer from the options given below

निम्नलिखित कथनों के आधार पर विचार कीजिए :

- A. लेजर प्रिंटरों में शुष्क स्याही का उपयोग किया जाता है।**
- B. डॉट मैट्रिक्स और इंकजेट प्रिंटरों के विपरीत लेजर प्रिंटरों में दस्तावेज तैयार करते समय स्याही का उपयोग नहीं किया जाता है।**
- C. लेजर प्रिंटरों में लिए स्थिर विद्युत की विशेषता/गुण का प्रयोग होता है।**
- D. लेजर प्रिंटर वायु में ओजोन गैस और टोनर के सूक्ष्म कण उत्पन्न करते हैं।**

उपर्युक्त में से कौन सा / से कथन सही हैं ?

Options:-

- **A and C only/केवल A और C, Option ID :- 4976,**
  - **A, B and D only/केवल A, B और D, Option ID :- 4973,**
  - **A, C and D only/केवल A, C और D, Option ID :- 4974,**
  - **B, C and D only/केवल B, C और D, Option ID :- 4975,**
- Answer Given:- A and C only/केवल A और C, Option ID : -4976**

Question ID:- 1251

Which of the following are the major recommendations of the NEP-2020 related to higher education?

- A. To increase GER from 26.3% to 50% by 2035**

B. Establishment of world-class universities

C. 'Light but tight' regulation by a single regulator for higher education

D. Promoting research in science and technology

E. Opening of 1500 more universities

Choose the *correct* answer from the options given below:

एन ई पी - 2020 में उच्च शिक्षा के संबंध में निम्नलिखित में से कौन सी प्रमुख सिफारिशें हैं ?

A. जीईआर को 26.3% से बढ़ाकर 2035 तक 50% करना।

B. विश्व - स्तरीय विश्वविद्यालयों की स्थापना।

C. उच्च शिक्षा के लिए एकल विनियामक द्वारा 'हल्का किंतु कठोर (लाइट बट टाइट)' विनियमन।

D. विज्ञान और प्रौद्योगिकी में शोध को बढ़ावा देना।

E. 1500 और विश्वविद्यालय खोलना।

नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए :

Options:-

▪ A and B only/केवल A और B, Option ID :- 5001,

▪ A and C only/केवल A और C, Option ID :- 5002,

▪ B and D only/केवल B और D, Option ID :- 5003,

▪ D and E only/केवल D और E, Option ID :- 5004,

Answer Given:- D and E only/केवल D और E, Option ID : -5004

Question ID:- 1223

Given below are two statements

Statement I: Researchers in history are myth makers.

Statement II: Various movements in social history- new history - have provided new narratives for history researchers.

In light of the above statements, choose the *most appropriate* answer from the options given below

नीचे दो कथन दिए गए हैं :

कथन - I : इतिहास शोधकर्ता मिथक - निर्माता होते हैं।

कथन - II : सामाजिक इतिहास - नए इतिहास में विभिन्न आंदोलनों ने इतिहास शोधकर्ताओं के लिए नए आख्यान उपलब्ध कराए हैं।

उपरोक्त कथनों के आलोक में, नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए :

Options:-

■ Both Statement I and Statement II are correct/कथन I और II दोनों सही हैं।, Option ID :- 4889,

■ Both Statement I and Statement II are incorrect/कथन I और II दोनों गलत हैं।, Option ID :- 4890,

■ Statement I is correct but Statement II is incorrect/कथन I सही है, किन्तु कथन II गलत है।, Option ID :- 4891,

■ Statement I is incorrect but Statement II is correct/कथन I गलत है, किन्तु कथन II सही है।, Option ID :- 4892,

Answer Given:- Both Statement I and Statement II are correct/कथन I और II दोनों सही हैं।, Option ID : -4889

Question ID:- 1218

Which of the following are the most influential factors of learning?

A. Government policy

B. Motivation

C. Aptitude

D. Interest

E. Physical facilities

Choose the *correct* answer from the options given below:

निम्नलिखित में से कौन से अधिगम के सबसे प्रभावी कारक हैं ?

A. सरकारी नीति

B. अभिप्रेरणा

C. अभिक्षमता

D. अभिरुचि

E. भौतिक सुविधाएं

नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए :

Options:-

- A, B and E only/केवल A, B और E, Option ID :- 4872,
  - A, B and C only/केवल A, B और C, Option ID :- 4869,
  - B, C and D only/केवल B, C और D, Option ID :- 4870,
  - C, D and E only/केवल C, D और E, Option ID :- 4871,
- Answer Given:- B, C and D only/केवल B, C और D, Option ID : -4870**

Question ID:- 1248

Among all recorded species in the world, India accounts for about

विश्व में रिकार्ड की गई सभी प्रजातियों में से भारत में लगभग कितनी प्रजातियां हैं?

Options:-

- 10-12%/10-12%, Option ID :- 4990,
- 15-18%/15-18%, Option ID :- 4991,
- 20-25%/20-25%, Option ID :- 4992,
- 7-8%/7-8%, Option ID :- 4989,

Answer Given:- 15-18%/15-18%, Option ID : -4991

Question ID:- 1216

Which of the following is the highest level of teaching?

निम्नलिखित में से कौन सा उच्चतम स्तर का शिक्षण है ?

Options:-

- Memory/स्मृति, Option ID :- 4861,
- Reflective/विमर्शी, Option ID :- 4863,
- Thinking/चिंतन, Option ID :- 4864,
- Understanding/बोध, Option ID :- 4862,

Answer Given:- Reflective/विमर्शी, Option ID : -4863

Question ID:- 1220

In a learner-centric approach, a teacher should:

अधिगमकर्ता - केंद्रित उपागम में शिक्षक को -

Options:-

- **clarify concepts by citing examples/उदाहरण प्रस्तुत करके अवधारणाओं को स्पष्ट करना चाहिए, Option ID :- 4877,**
  - **demonstrate inside the classroom/कक्षा के अंदर प्रदर्शन करके दिखाना चाहिए, Option ID :- 4880,**
  - **explain concepts by using adequate support materials/पर्याप्त सहायक सामग्री का उपयोग करके अवधारणाओं की व्याख्या करनी चाहिए, Option ID :- 4879,**
  - **facilitate student learning/छात्र के अधिगम को आसान बनाना चाहिए, Option ID :- 4878,**
- Answer Given:- facilitate student learning/छात्र के अधिगम को आसान बनाना चाहिए, Option ID : -4878**

Question ID:- 1226

In the transactional type of communication, the elements are:

संव्यवहारिक संप्रेषण में, तत्त्व कैसे होते हैं ?

Options:-

- **Inactive/निष्क्रिय, Option ID :- 4904,**
- **Independent/स्वतंत्र, Option ID :- 4901,**
- **Inter-dependent/परस्पर निर्भर, Option ID :- 4902,**
- **Neutral/तटस्थ, Option ID :- 4903,**

Answer Given:- Independent/स्वतंत्र, Option ID : -4901

Question ID:- 1227

Which of the following influence non-verbal communication?

- A. Avoidance of signals**
- B. Invisible incongruence**
- C. Culture**
- D. Geographical location**
- E. Contextuality**

Choose the *correct* answer from the options given below:

निम्नलिखित में से क्या अशाब्दिक संप्रेषण को प्रभावित करता है ?

- A. संकेतों का परिहार**

- B. अदृश्य विसंगति
 C. संस्कृति
 D. भौगोलिक अवस्थिति
 E. सांदर्भिकता

नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए :

Options:-

- A, B and C only/केवल A, B और C, Option ID :- 4905,
- A, D and E only/केवल A, D और E, Option ID :- 4908,
- B, C and D only/केवल B, C और D, Option ID :- 4906,
- C, D and E only/केवल C, D और E, Option ID :- 4907,

Answer Given:- B, C and D only/केवल B, C और D, Option ID : -4906

Question ID:- 1255

'Deemed to be University is established by

'डीम्ड विश्वविद्यालय' की स्थापना किसके द्वारा की जाती है ?

Options:-

- A notification of the Central Government on advice of the UGC/यू.जी.सी. की सलाह पर केन्द्र सरकार की अधिसूचना द्वारा, Option ID :- 5019,
- A notification of the UGC on the advice of the State Government/राज्य सरकार की सलाह पर यू.जी.सी. की अधिसूचना द्वारा, Option ID :- 5020,
- An act of the Parliament/संसद के अधिनियम द्वारा, Option ID :- 5017,
- An act of the state legislative assembly/राज्य विधान सभा के अधिनियम द्वारा, Option ID :- 5018,

Answer Given:- A notification of the UGC on the advice of the State Government/राज्य सरकार की सलाह पर यू.जी.सी. की अधिसूचना द्वारा, Option ID : -5020

Question ID:- 1252

Given below are two statements, one is labelled as Assertion A and the other is labelled as Reason R

Assertion A: Choice-based Credit System (CBCS) is adopted out of the need for flexibility in the education system so that students, depending upon their interests and aims, can choose interdisciplinary, intra-disciplinary and skill-based courses.

Reason R: The majority of Indian higher education institutions have been following a marks or percentage-based evaluation system, which obstructs the flexibility for the students to study the subjects/courses of their choice and their mobility to different institutions.

In light of the above statements, choose the *most appropriate* answer from the options given below

नीचे दो कथन दिए गए हैं : एक अभिकथन (Assertion A) के रूप में और दूसरा उसके कारण (Reason R) के रूप में :

अभिकथन (A) : शिक्षा प्रणाली में लचीलेपन की मांग को ध्यान में रखते हुए विकल्प - आधारित क्रेडिट प्रणाली (सी बी सी एस) को अपनाया है ताकि छात्र अपनी अभिरुचियों और उद्देश्यों के अनुसार अंतर - विषयक, अतःविषयक और कौशल आधारित पाठ्यक्रमों का चयन कर सकें।

कारण (R) : भारत में अधिकांश उच्च शिक्षा संस्थाएं अंक या प्रतिशत आधारित मूल्यांकन प्रणाली का अनुपालन कर रही हैं ; जिससे छात्रों को अपनी पसंद के विषयों / संस्थाओं के बीच उनकी गतिशीलता में लचीलेपन में बाधा आती है।

उपरोक्त कथनों के आलोक में, नीचे दिए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए :

Options:-

- A is correct but R is not correct/(A) सही है परन्तु (R) सही नहीं है।, Option ID :- 5007,
- A is not correct but R is correct/(A) सही नहीं है परन्तु (R) सही है।, Option ID :- 5008,
- Both A and R are correct and R is the correct explanation of A/(A) और (R) दोनों सही हैं और (R), (A) की सही व्याख्या है।, Option ID :- 5005,
- Both A and R are correct but R is NOT the correct explanation of A/(A) और (R) दोनों सही हैं परन्तु (R), (A) की सही व्याख्या नहीं है।, Option ID :- 5006,

Answer Given:- A is correct but R is not correct/(A) सही है परन्तु (R) सही नहीं है।, Option ID : -5007

Question ID:- 1238

Name the fallacy committed in the argument.

"All household pets are domestic animals.

No unicorns are domestic animals.

Therefore, some unicorns are not household pets."

Choose the correct answer from the options given below

नीचे दिए गए तर्क में कौन सा तर्क दोष है ?

सभी घरेलू जानवर पालतू जानवर हैं।

कोई यूनिकोर्न पालतू जानवर नहीं हैं।

इसलिए कुछ यूनिकोर्न घरेलू जानवर नहीं हैं।

Options:-

▪ **Affirmative conclusion from Negative Premises/नकारात्मक आधार वाक्यों से सकारात्मक निष्कर्ष, Option ID :- 4950,**

▪ **Exclusive fallacy/अपवर्जक तर्क दोष, Option ID :- 4951,**

▪ **Existential fallacy/अस्तित्वपरक तर्क दोष, Option ID :- 4952,**

▪ **Undistributed Middle/अव्याप्त हेतु, Option ID :- 4949,**

Answer Given:- Affirmative conclusion from Negative Premises/नकारात्मक आधार वाक्यों से सकारात्मक निष्कर्ष, Option ID : -4950

Question ID:- 1243

Which of the following is a disadvantage of laptop computers in comparison to desktop computers?

डेस्कटॉप कम्प्यूटरों की तुलना में लेपटॉप कम्प्यूटरों की निम्नलिखित में से कौन सी एक कमी है ?

Options:-

▪ **It has lower power consumption/इसमें बिजली की खपत कम होती है, Option ID :- 4970,**

▪ **It has no trailing wires/इसमें कोई तार निकले नहीं रहते हैं, Option ID :- 4969,**

▪ **It is easier to break or steal/इसे तोड़ना या चुराना आसान होता है, Option ID :- 4972,**

▪ **It is lightweight and self-contained/इसका वजन कम होता है और यह स्वतः पूर्ण होता है, Option ID :- 4971,**

Answer Given:- It is easier to break or steal/इसे तोड़ना या चुराना आसान होता है, Option ID : -4972

Question ID:- 1249

In respect of Biochemical Oxygen Demand (BOD), the permissible Indian standard for discharge of treated effluents in Inland Surface Waters is

जैवरासायनिक ऑक्सीजन मांग (बी ओ डी) के संबंध में, शोधित बहिःस्राव को अन्तःस्थलीय सतही जल में छोड़ने के लिए भारतीय मानक क्या है ?

Options:-

- 15.0 mg/L/15.0 मिग्रा./ ली. , Option ID :- 4995,
- 30.0 mg/L/30.0 मिग्रा./ ली. , Option ID :- 4996,
- 5.0 mg/L/5.0 मिग्रा./ ली. , Option ID :- 4993,
- 6.0 mg/L/6.0 मिग्रा./ ली. , Option ID :- 4994,

Answer Given:- 15.0 mg/L/15.0 मिग्रा./ ली. , Option ID : -4995

Question ID:- 1241

A spreadsheet is

स्प्रेडशीट है -

Options:-

- Four-dimensional table or grid/चतुर - विमीय तालिका या ग्रिड, Option ID :- 4964,
- One-dimensional table or grid/एक - विमीय तालिका या ग्रिड, Option ID :- 4961,
- Three-dimensional table or grid/त्रि - विमीय तालिका या ग्रिड, Option ID :- 4963,
- Two-dimensional table or grid/द्वि - विमीय तालिका या ग्रिड, Option ID :- 4962,

Answer Given:- One-dimensional table or grid/एक - विमीय तालिका या ग्रिड, Option ID : -4961

Question ID:- 1245

Given below are two statements

Statement I: DRAM consists of a number of transistors and capacitors

Statement II: DRAM needs to be constantly refreshed

In light of the above statements, choose the *correct* answer from the options given below

नीचे दो कथन दिए गए हैं :

कथन - I : डी आर ए एम में अनेक ट्रांजिस्टर और संधारित्र (केपसिटर) सम्मिलित होते हैं।

कथन - II : डी आर ए एम को लगातार रिफ्रेश करने की आवश्यकता होती है।

उपरोक्त कथनों के आलोक में, नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए :

Options:-

- Both Statement I and Statement II are false/कथन I और II दोनों असत्य हैं।, Option ID :- 4978,
  - Both Statement I and Statement II are true/कथन I और II दोनों सत्य हैं।, Option ID :- 4977,
  - Statement I is false but Statement II is true/कथन I असत्य है , किन्तु कथन II सत्य है।, Option ID :- 4980,
  - Statement I is true but Statement II is false/कथन I सत्य है , किन्तु कथन II असत्य है।, Option ID :- 4979,
- Answer Given:- Both Statement I and Statement II are true/कथन I और II दोनों सत्य हैं।, Option ID : -4977**

Question ID:- 1254

Arrange the following states in descending order in terms of GER (Gross Enrollment Ratio) in higher education.

- A. Tamil Nadu
- B. Kerala
- C. Uttarakhand
- D. Sikkim
- E. Himachal Pradesh

Choose the *correct* answer from the options given below

उच्च शिक्षा में सकल नामांकन अनुपात (जी ई आर) की दृष्टि से निम्नलिखित राज्यों को अवरोही क्रम में रखें :

- A. तामिलनाडु
- B. केरल
- C. उत्तराखण्ड
- D. सिक्किम
- E. हिमाचल प्रदेश

नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए :

Options:-

- A, B, D, E, C, Option ID :- 5013,
- B, A, D, C, E, Option ID :- 5014,

- B, D, E, A, C, Option ID :- 5015,
  - D, A, E, C, B, Option ID :- 5016,
- Answer Given:- A, B, D, E, C, Option ID : -5013**

Question ID:- 1232

If seven persons can build a house in 30 days, how long will it take three persons to build the same house, provided that they all work at the same rate?

यदि सात व्यक्ति किसी मकान को 30 दिन में बना सकते हैं, तीन व्यक्तियों को उस मकान को बनाने में कितने दिन लगेंगे, बशर्ते कि वे सभी समान दर से कार्य करते हैं ?

Options:-

- 100 days/100 दिन, Option ID :- 4925,
  - 210 days/210 दिन, Option ID :- 4928,
  - 30 days/30 दिन, Option ID :- 4927,
  - 70 days/70 दिन, Option ID :- 4926,
- Answer Given:- 70 days/70 दिन, Option ID : -4926**

Question ID:- 1242

In electronic banking, ATM stands for

इलेक्ट्रॉनिक बैंकिंग के संबंध में ए टी एम का पूरा नाम क्या है ?

Options:-

- Automated Teller Machine/ऑटोमेटेड टेलर मशीन , Option ID :- 4966,
  - Automated Transfer Money/ऑटोमेटेड ट्रांसफर मशीन , Option ID :- 4965,
  - Automatic Transfer Machine/ऑटोमेटिक ट्रांसफर मशीन , Option ID :- 4967,
  - Automatic Transfer Mode/ऑटोमेटिक ट्रांसफर मोड , Option ID :- 4968,
- Answer Given:- Automatic Transfer Machine/ऑटोमेटिक ट्रांसफर मशीन , Option ID : -4967**

Question ID:- 1224

According to Wimmer and Dominick, the sequential steps in content analysis are:

A. Defining the population

B. Selection of appropriate sample

C. Identifying the unit of analysis and construction of categories

D. Code, analyse and draw inferences from the collected data

E. Formulation of the research question or hypothesis by the researcher

Choose the *correct* answer from the options given below

विमर और डोमेनिक के अनुसार विषयवस्तु विश्लेषण के निम्नलिखित चरणों को सही क्रम में रखें :

A. समष्टि को परिभाषित करना।

B. उचित प्रतिदर्श का चयन करना।

C. विश्लेषण की इकाई और श्रेणियों की संरचना की पहचान करना।

D. संग्रहित आंकड़ों को कूटबद्ध करना, विश्लेषण करना और निष्कर्ष निकालना।

E. शोधकर्ता द्वारा शोध पत्रों या परिकल्पनाओं का निर्माण करना।

नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए :

Options:-

▪ **A, B, C, D, E, Option ID :- 4893,**

▪ **B, C, D, E, A, Option ID :- 4894,**

▪ **C, D, E, A, B, Option ID :- 4895,**

▪ **E, A, B, C, D, Option ID :- 4896,**

Answer Given:- A, B, C, D, E, Option ID : -4893

Question ID:- 1233

If the difference between compound interest and simple interest on some principal amount at 20% for 3 years is Rs 64, then the principal amount is -

यदि किसी मूलधन पर 20% की दर से 3 वर्ष के लिए चक्रवृद्धि ब्याज और साधारण ब्याज का अंतर 64 रूपये है, तो वह मूलधन ज्ञात करें।

Options:-

▪ **Rs 375/रु 375, Option ID :- 4931,**

▪ **Rs 495/रु 495, Option ID :- 4929,**

▪ **Rs 500/रु 500, Option ID :- 4932,**

▪ **Rs 550/रु 550, Option ID :- 4930,**

Answer Given:- Rs 495/₹ 495, Option ID : -4929

Subject : GP_24NOV_SH2_C

Question ID:- 1260

According to the passage, effective emotional labour management involves :

गद्यांश के अनुसार, प्रभावी भावनात्मक श्रम प्रबंधन में क्या सम्मिलित होता है ?

Options:-

- **Acceptance of emotional dissonance/भावनात्मक विसंगति की स्वीकार्यता, Option ID :- 5037,**
- **Display of friendly emotions/मैत्रीपूर्ण भावनाओं का प्रदर्शन, Option ID :- 5039,**
- **Free expression of feelings of frustration/कुंठा की भावनाओं की मुक्त अभिव्यक्ति, Option ID :- 5038,**
- **Sidetracking the learned emotions/सीखी गई भावनाओं को पार्श्व में रखना, Option ID :- 5040,**

Answer Given:- Display of friendly emotions/मैत्रीपूर्ण भावनाओं का प्रदर्शन, Option ID : -5039

Question ID:- 1256

Please read the passage and answer the following questions.

The concept of emotional labour emerged from studies of service jobs. But emotional labour is relevant to almost every job. At the least, your managers expect you to be courteous, not hostile in your interactions with co-workers. The true challenge arises when employees have to project one emotion while feeling another. This disparity is emotional dissonance, and it can take a heavy toll. Bottled up feelings of frustration, anger, and resentment can eventually lead to emotional exhaustion and burn out. Emotional dissonance is like cognitive dissonance, except that emotional dissonance concerns feelings rather than thinking. It is from the increasing importance of emotional labour as a key component of effective job performance that we have come to understand the relevance of emotion in every field.

Emotional labour creates dilemmas for employees. There are people with whom you have to work that you just plain do not like. Maybe you consider their personality abrasive. Maybe you know they have said negative things about you behind your back. Regardless, your job requires you to interact with these people on a regular basis. So you are forced to feign friendliness. It can help you, on the job, especially if you separate emotions into felt or displayed emotions. Felt emotions are an individual's actual emotions. In contrast, displayed emotions are those that the organisation requires workers to show and considers appropriate in a

given job. They are not innate; they are learned. Similarly, most of us know we are expected to act sad at funerals, regardless of whether we consider the person's death a loss and to appear happy at weddings even if we don't feel like celebrating. Research suggests that at workplaces, it is expected that we should typically express positive emotions like happiness and excitement and suppress negative emotions like fear; anger; disgust and contempt.

निम्नलिखित गद्यांश को ध्यानपूर्वक पढ़ें और प्रश्नों के उत्तर दें

भावात्मक श्रम की अवधारणा सेवा क्षेत्र के रोजगारों के अध्ययन से उभरी है। किन्तु भावात्मक श्रम लगभग प्रत्येक रोजगार के लिए प्रासंगिक है। आपका प्रबंधक आप से कम से कम यह अपेक्षा रखता है कि आप अपने सहकर्मियों के साथ शिष्ट व्यवहार करें और विद्वेषपूर्ण व्यवहार न करें। सच्ची चुनौती तब उत्पन्न होती है जब कर्मचारियों को किसी भावना को प्रदर्शित करना पड़ता है जबकि वे कोई दूसरी भावना महसूस कर रहे होते हैं। यह विसंगति भावनात्मक विसंगति कहलाती है और यह स्वास्थ्य के लिए हानिकारक हो सकती है। कुंठा, क्रोध और रोष की चरम भावना से अंततः भावनात्मक थकान होती है और व्यक्ति भावनात्मक रूप से टूट जाता है। भावनात्मक विसंगति संज्ञानात्मक विसंगति के समान है, सिवाय इसके कि भावनात्मक विसंगति चिंतन के बजाय भावनाओं से संबंधित होती है। प्रभावी कार्य निष्पादन के एक प्रमुख घटक के रूप में भावनात्मक श्रम में भावनाओं की प्रासंगिकता को समझा जाता है। भावनात्मक श्रम कर्मचारियों के लिए दुविधा उत्पन्न करता है। आपको ऐसे लोगों के साथ काम करना पड़ता है जिन्हें आप बिलकुल पसंद नहीं करते हैं। हो सकता है, आप उनके व्यक्तित्व को अपघर्षी मानते हों। हो सकता है कि आप यह जानते हों कि उन्होंने आपके पीठ पीछे आपके बारे में नकारात्मक बातें कही हैं। इसके बावजूद, अपने रोजगार की खातिर आपको इन लोगों के साथ नियमित आधार पर अंतःक्रिया करनी पड़ती है। इसलिए आपको मैत्रीभाव का दिखावा करना पड़ता है। विशेषकर, यदि आप भावनाओं को अनुभूत भावनाओं या प्रदर्शित भावनाओं में अलग-अलग कर सकें तो इससे आपको अपने रोजगार में सहायता मिल सकती है। अनुभूत भावनाएं व्यक्ति की वास्तविक भावनाएं होती हैं। इसके विपरीत, प्रदर्शित भावनाएं वे होती हैं जिन्हें कोई संगठन किसी कार्य विशेष के लिए कर्मचारियों द्वारा प्रदर्शित किए जाने की अपेक्षा रखता है और उन्हें उचित मानता है। वे अंतर्निहित भावनाएं नहीं होती हैं; वे सीखी गई भावनाएं होती हैं। इसी प्रकार हम में से अधिकांश लोग जानते हैं कि हमसे किसी व्यक्ति के अंतिम संस्कार में दुःख प्रदर्शित करने की अपेक्षा की जाती है, भले ही हम उस व्यक्ति की मृत्यु को एक क्षति मानें या न मानें तथा शादी-समारोह में प्रसन्न दिखने की अपेक्षा की जाती है, भले ही हम प्रसन्नता महसूस करें या न करें। शोध यह दर्शाते हैं कि कार्य स्थलों पर यह अपेक्षा की जाती है कि हमें सामान्यतः प्रसन्नता और उत्साह जैसे सकारात्मक भावों को प्रदर्शित करना चाहिए तथा भय, क्रोध, क्षोभ और अवमान जैसे नकारात्मक भावों को दमित करना चाहिए।

The basic principle of emotional labour management is:

भावनात्मक श्रम प्रबंधन का बुनियादी सिद्धांत है :

Options:-

■ **Be less hostile to other employees/अन्य कर्मचारियों के प्रति कम विद्वेष रखना, Option ID :- 5021,**

■ **Be polite to co-workers/सहकर्मियों के प्रति विनम्र रहना, Option ID :- 5023,**

■ Do not show your frustrations/अपनी कुंठाओं को प्रदर्शित न करना, Option ID :- 5024,

■ Entertain only limited interaction within the organization/संगठन के भीतर केवल सीमित अंतःक्रिया करना, Option ID :- 5022,

Answer Given:- Be polite to co-workers/सहकर्मियों के प्रति विनम्र रहना, Option ID : -5023

Question ID:- 1257

Please read the passage and answer the following questions.

The concept of emotional labour emerged from studies of service jobs. But emotional labour is relevant to almost every job. At the least, your managers expect you to be courteous, not hostile in your interactions with co-workers. The true challenge arises when employees have to project one emotion while feeling another. This disparity is emotional dissonance, and it can take a heavy toll. Bottled up feelings of frustration, anger, and resentment can eventually lead to emotional exhaustion and burn out. Emotional dissonance is like cognitive dissonance, except that emotional dissonance concerns feelings rather than thinking. It is from the increasing importance of emotional labour as a key component of effective job performance that we have come to understand the relevance of emotion in every field.

Emotional labour creates dilemmas for employees. There are people with whom you have to work that you just plain do not like. Maybe you consider their personality abrasive. Maybe you know they have said negative things about you behind your back. Regardless, your job requires you to interact with these people on a regular basis. So you are forced to feign friendliness. It can help you, on the job, especially if you separate emotions into felt or displayed emotions. Felt emotions are an individual's actual emotions. In contrast, displayed emotions are those that the organisation requires workers to show and considers appropriate in a given job. They are not innate; they are learned. Similarly, most of us know we are expected to act sad at funerals, regardless of whether we consider the person's death a loss and to appear happy at weddings even if we don't feel like celebrating. Research suggests that at workplaces, it is expected that we should typically express positive emotions like happiness and excitement and suppress negative emotions like fear; anger; disgust and contempt.

निम्नलिखित गद्यांश को ध्यानपूर्वक पढ़ें और प्रश्नों के उत्तर दें

भावात्मक श्रम की अवधारणा सेवा क्षेत्र के रोजगारों के अध्ययन से उभरी है। किन्तु भावात्मक श्रम लगभग प्रत्येक रोजगार के लिए प्रासंगिक है। आपका प्रबंधक आप से कम से कम यह अपेक्षा रखता है कि आप अपने सहकर्मियों के साथ शिष्ट व्यवहार करें और विद्वेषपूर्ण व्यवहार न करें। सच्ची चुनौती तब उत्पन्न होती है जब कर्मचारियों को किसी भावना को प्रदर्शित करना पड़ता है जबकि वे कोई दूसरी भावना महसूस कर रहे होते हैं। यह विसंगति भावनात्मक विसंगति कहलाती है और यह स्वास्थ्य के लिए

हानिकारक हो सकती है। कुंठा, क्रोध और रोष की चरम भावना से अंततः भावनात्मक थकान होती है और व्यक्ति भावनात्मक रूप से टूट जाता है। भावनात्मक विसंगति संज्ञानात्मक विसंगति के समान है, सिवाय इसके कि भावनात्मक विसंगति चिंतन के बजाय भावनाओं से संबंधित होती है। प्रभावी कार्य निष्पादन के एक प्रमुख घटक के रूप में भावनात्मक श्रम में भावनाओं की प्रासंगिकता को समझा जाता है। भावनात्मक श्रम कर्मचारियों के लिए दुविधा उत्पन्न करता है। आपको ऐसे लोगों के साथ काम करना पड़ता है जिन्हें आप बिलकुल पसंद नहीं करते हैं। हो सकता है, आप उनके व्यक्तित्व को अपघर्षी मानते हों। हो सकता है कि आप यह जानते हों कि उन्होंने आपके पीठ पीछे आपके बारे में नकारात्मक बातें कही हैं। इसके बावजूद, अपने रोजगार की खातिर आपको इन लोगों के साथ नियमित आधार पर अंतःक्रिया करनी पड़ती है। इसलिए आपको मैत्रीभाव का दिखावा करना पड़ता है। विशेषकर, यदि आप भावनाओं को अनुभूत भावनाओं या प्रदर्शित भावनाओं में अलग-अलग कर सकें तो इससे आपको अपने रोजगार में सहायता मिल सकती है। अनुभूत भावनाएं व्यक्ति की वास्तविक भावनाएं होती हैं। इसके विपरीत, प्रदर्शित भावनाएं वे होती हैं जिन्हें कोई संगठन किसी कार्य विशेष के लिए कर्मचारियों द्वारा प्रदर्शित किए जाने की अपेक्षा रखता है और उन्हें उचित मानता है। वे अंतर्निहित भावनाएं नहीं होती हैं; वे सीखी गई भावनाएं होती हैं। इसी प्रकार हम में से अधिकांश लोग जानते हैं कि हमसे किसी व्यक्ति के अंतिम संस्कार में दुःख प्रदर्शित करने की अपेक्षा की जाती है, भले ही हम उस व्यक्ति की मृत्यु को एक क्षति मानें या न मानें तथा शादी-समारोह में प्रसन्न दिखने की अपेक्षा की जाती है, भले ही हम प्रसन्नता महसूस करें या न करें। शोध यह दर्शाते हैं कि कार्य स्थलों पर यह अपेक्षा की जाती है कि हमें सामान्यतः प्रसन्नता और उत्साह जैसे सकारात्मक भावों को प्रदर्शित करना चाहिए तथा भय, क्रोध, क्षोभ और अवमान जैसे नकारात्मक भावों को दमित करना चाहिए।

Within an organization, emotional dissonance affects

किसी संगठन में भावनात्मक विसंगति किसे प्रभावित करती है ?

Options:-

- Cognitive consonance/संज्ञानात्मक अनुरूपता, Option ID :- 5025,
- Constructive thinking/रचनात्मक चिंतन, Option ID :- 5028,
- Effective job performance/प्रभावी कार्य निष्पादन, Option ID :- 5026,
- Solutions to labour issues/श्रम मुद्दों का समाधान, Option ID :- 5027,

Answer Given:- Effective job performance/प्रभावी कार्य निष्पादन, Option ID : -5026

Question ID:- 1259

Study the given table and answer the questions that follow

Given below is a table in which the total number of employees in different departments of an organization along with the Male and Female ratio is given.

Departments	Regular Employees			Contractual Employees		
	Total Number	Ratio		Total Number	Ratio	
		M	F		M	F
IT	250	1	1	240	2	1
Accounts	123	2	1	130	3	2
HR	90	3	2	30	2	1

Marketing	350	5	2	343	5	2
Production	304	5	3	351	5	4

निम्नलिखित गद्यांश को ध्यानपूर्वक पढ़ें और प्रश्नों के उत्तर दें

भावात्मक श्रम की अवधारणा सेवा क्षेत्र के रोजगारों के अध्ययन से उभरी है। किन्तु भावात्मक श्रम लगभग प्रत्येक रोजगार के लिए प्रासंगिक है। आपका प्रबंधक आप से कम से कम यह अपेक्षा रखता है कि आप अपने सहकर्मियों के साथ शिष्ट व्यवहार करें और विद्वेषपूर्ण व्यवहार न करें। सच्ची चुनौती तब उत्पन्न होती है जब कर्मचारियों को किसी भावना को प्रदर्शित करना पड़ता है जबकि वे कोई दूसरी भावना महसूस कर रहे होते हैं। यह विसंगति भावनात्मक विसंगति कहलाती है और यह स्वास्थ्य के लिए हानिकारक हो सकती है। कुंठा, क्रोध और रोष की चरम भावना से अंततः भावनात्मक थकान होती है और व्यक्ति भावनात्मक रूप से टूट जाता है। भावनात्मक विसंगति संज्ञानात्मक विसंगति के समान है, सिवाय इसके कि भावनात्मक विसंगति चिंतन के बजाय भावनाओं से संबंधित होती है। प्रभावी कार्य निष्पादन के एक प्रमुख घटक के रूप में भावनात्मक श्रम में भावनाओं की प्रासंगिकता को समझा जाता है। भावनात्मक श्रम कर्मचारियों के लिए दुविधा उत्पन्न करता है। आपको ऐसे लोगों के साथ काम करना पड़ता है जिन्हें आप बिलकुल पसंद नहीं करते हैं। हो सकता है, आप उनके व्यक्तित्व को अपघर्षी मानते हों। हो सकता है कि आप यह जानते हों कि उन्होंने आपके पीठ पीछे आपके बारे में नकारात्मक बातें कही हैं। इसके बावजूद, अपने रोजगार की खातिर आपको इन लोगों के साथ नियमित आधार पर अंतःक्रिया करनी पड़ती है। इसलिए आपको मैत्रीभाव का दिखावा करना पड़ता है। विशेषकर, यदि आप भावनाओं को अनुभूत भावनाओं या प्रदर्शित भावनाओं में अलग-अलग कर सकें तो इससे आपको अपने रोजगार में सहायता मिल सकती है। अनुभूत भावनाएं व्यक्ति की वास्तविक भावनाएं होती हैं। इसके विपरीत, प्रदर्शित भावनाएं वे होती हैं जिन्हें कोई संगठन किसी कार्य विशेष के लिए कर्मचारियों द्वारा प्रदर्शित किए जाने की अपेक्षा रखता है और उन्हें उचित मानता है। वे अंतर्निहित भावनाएं नहीं होती हैं; वे सीखी गई भावनाएं होती हैं। इसी प्रकार हम में से अधिकांश लोग जानते हैं कि हमसे किसी व्यक्ति के अंतिम संस्कार में दुःख प्रदर्शित करने की अपेक्षा की जाती है, भले ही हम उस व्यक्ति की मृत्यु को एक क्षति मानें या न मानें तथा शादी-समारोह में प्रसन्न दिखने की अपेक्षा की जाती है, भले ही हम प्रसन्नता महसूस करें या न करें। शोध यह दर्शाते हैं कि कार्य स्थलों पर यह अपेक्षा की जाती है कि हमें सामान्यतः प्रसन्नता और उत्साह जैसे सकारात्मक भावों को प्रदर्शित करना चाहिए तथा भय, क्रोध, क्षोभ और अवमान जैसे नकारात्मक भावों को दमित करना चाहिए।

Which of the following feelings one should feign at a workplace?

- A. Fear**
- B. Excitement**
- C. Contempt**
- D. Happiness**

Choose the correct answer from the options given below

कार्य स्थल पर किसी व्यक्ति को निम्नलिखित में से कौन सी भावनाओं का दिखावा करना चाहिए ?

- A. भय
- B. उत्साह
- C. अवमान
- D. प्रसन्नता

नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर चुनें :

Options:-

- A and B only/केवल A और B, Option ID :- 5033,
- B and C only/केवल B और C, Option ID :- 5034,
- B and D only/केवल B और D, Option ID :- 5036,
- C and D only/केवल C और D, Option ID :- 5035,

Answer Given:- B and D only/केवल B और D, Option ID : -5036

Question ID:- 1258

Please read the passage and answer the following questions.

The concept of emotional labour emerged from studies of service jobs. But emotional labour is relevant to almost every job. At the least, your managers expect you to be courteous, not hostile in your interactions with co-workers. The true challenge arises when employees have to project one emotion while feeling another. This disparity is emotional dissonance, and it can take a heavy toll. Bottled up feelings of frustration, anger, and resentment can eventually lead to emotional exhaustion and burn out. Emotional dissonance is like cognitive dissonance, except that emotional dissonance concerns feelings rather than thinking. It is from the increasing importance of emotional labour as a key component of effective job performance that we have come to understand the relevance of emotion in every field.

Emotional labour creates dilemmas for employees. There are people with whom you have to work that you just plain do not like. Maybe you consider their personality abrasive. Maybe you know they have said negative things about you behind your back. Regardless, your job requires you to interact with these people on a regular basis. So you are forced to feign friendliness. It can help you, on the job, especially if you separate emotions into felt or displayed emotions. Felt emotions are an individual's actual emotions. In contrast, displayed emotions are those that the organisation requires workers to show and considers appropriate in a given job. They are not innate; they are learned. Similarly, most of us know we are expected to act sad at funerals, regardless of whether we consider the person's death a loss and to appear happy at weddings even if we don't feel like celebrating. Research suggests that at workplaces, it is expected that we should typically express positive emotions like

happiness and excitement and suppress negative emotions like fear; anger; disgust and contempt.

निम्नलिखित गद्यांश को ध्यानपूर्वक पढ़ें और प्रश्नों के उत्तर दें

भावात्मक श्रम की अवधारणा सेवा क्षेत्र के रोजगारों के अध्ययन से उभरी है। किन्तु भावात्मक श्रम लगभग प्रत्येक रोजगार के लिए प्रासंगिक है। आपका प्रबंधक आप से कम से कम यह अपेक्षा रखता है कि आप अपने सहकर्मियों के साथ शिष्ट व्यवहार करें और विद्वेषपूर्ण व्यवहार न करें। सच्ची चुनौती तब उत्पन्न होती है जब कर्मचारियों को किसी भावना को प्रदर्शित करना पड़ता है जबकि वे कोई दूसरी भावना महसूस कर रहे होते हैं। यह विसंगति भावनात्मक विसंगति कहलाती है और यह स्वास्थ्य के लिए हानिकारक हो सकती है। कुंठा, क्रोध और रोष की चरम भावना से अंततः भावनात्मक थकान होती है और व्यक्ति भावनात्मक रूप से टूट जाता है। भावनात्मक विसंगति संज्ञानात्मक विसंगति के समान है, सिवाय इसके कि भावनात्मक विसंगति चिंतन के बजाय भावनाओं से संबंधित होती है। प्रभावी कार्य निष्पादन के एक प्रमुख घटक के रूप में भावनात्मक श्रम में भावनाओं की प्रासंगिकता को समझा जाता है। भावनात्मक श्रम कर्मचारियों के लिए दुविधा उत्पन्न करता है। आपको ऐसे लोगों के साथ काम करना पड़ता है जिन्हें आप बिलकुल पसंद नहीं करते हैं। हो सकता है, आप उनके व्यक्तित्व को अपघर्षी मानते हों। हो सकता है कि आप यह जानते हों कि उन्होंने आपके पीठ पीछे आपके बारे में नकारात्मक बातें कही हैं। इसके बावजूद, अपने रोजगार की खातिर आपको इन लोगों के साथ नियमित आधार पर अंतःक्रिया करनी पड़ती है। इसलिए आपको मैत्रीभाव का दिखावा करना पड़ता है। विशेषकर, यदि आप भावनाओं को अनुभूत भावनाओं या प्रदर्शित भावनाओं में अलग-अलग कर सकें तो इससे आपको अपने रोजगार में सहायता मिल सकती है। अनुभूत भावनाएं व्यक्ति की वास्तविक भावनाएं होती हैं। इसके विपरीत, प्रदर्शित भावनाएं वे होती हैं जिन्हें कोई संगठन किसी कार्य विशेष के लिए कर्मचारियों द्वारा प्रदर्शित किए जाने की अपेक्षा रखता है और उन्हें उचित मानता है। वे अंतर्निहित भावनाएं नहीं होती हैं; वे सीखी गई भावनाएं होती हैं। इसी प्रकार हम में से अधिकांश लोग जानते हैं कि हमसे किसी व्यक्ति के अंतिम संस्कार में दुःख प्रदर्शित करने की अपेक्षा की जाती है, भले ही हम उस व्यक्ति की मृत्यु को एक क्षति मानें या न मानें तथा शादी-समारोह में प्रसन्न दिखने की अपेक्षा की जाती है, भले ही हम प्रसन्नता महसूस करें या न करें। शोध यह दर्शाते हैं कि कार्य स्थलों पर यह अपेक्षा की जाती है कि हमें सामान्यतः प्रसन्नता और उत्साह जैसे सकारात्मक भावों को प्रदर्शित करना चाहिए तथा भय, क्रोध, क्षोभ और अवमान जैसे नकारात्मक भावों को दमित करना चाहिए।

In a workplace environment, labour managers should give preference to:

कार्य स्थल के वातावरण में श्रम प्रबंधकों को निम्नलिखित में से किसे प्राथमिकता देनी चाहिए ?

Options:-

- Displayed emotions/प्रदर्शित भावनाओं को, Option ID :- 5029,
- Expressions of frustrations/कुंठाओं की अभिव्यक्ति को, Option ID :- 5032,
- Felt emotions/अनुभूत भावनाओं को, Option ID :- 5030,
- Negative emotions/नकारात्मक भावनाओं को, Option ID :- 5031,

Answer Given:- Displayed emotions/प्रदर्शित भावनाओं को, Option ID :- 5029

Subject : 28Urdu set1_A

Question ID:- 1911

آریائی زبان کا عہد وسطیٰ کس زمانے کو کہا جاتا ہے؟

(1) ۵۰۰ ق م تا ۶۰۰ء

(2) ۶۰۰ء تا ۱۰۰۰ء

(3) ۲۰۰۰ ق م تا ۵۰۰ ق م

(4) ۱۰۰۰ء تا ۱۵۰۰ء

Options:-

■ 1, Option ID :- 7641,

■ 2, Option ID :- 7642,

■ 3, Option ID :- 7643,

■ 4, Option ID :- 7644,

Answer Given:- 1, Option ID : -7641

Question ID:- 1968

ذیل میں سے دو زمرے صنف کے لحاظ سے صحیح ہیں :

(A) آب حیات، گلشن بے خار، نکات الشعراء

(B) نکات الشعراء، خمخانہ جاوید، طبقات الشعراء

(C) آب حیات، مقدمہ شعر و شاعری، طبقات الشعراء

(D) شعر العجم، اس آباد خرابے میں، گلشن بے خار

صحیح زمرے کی نشاندہی کیجئے:

(2) (A) اور (B)

(1) (A) اور (D)

(4) (C) اور (D)

(3) (B) اور (C)

Options:-

■ 1, Option ID :- 7869,

■ 2, Option ID :- 7870,

■ 3, Option ID :- 7871,

- 4, Option ID :- 7872,
Answer Given:- 2, Option ID : -7870

Question ID:- 1920

’زہد‘ پہاڑ پر نظر کی ملاقات کس سے ہوتی ہے؟

رقیب (2)	رزق (1)
خضر (4)	قامت (3)

Options:-

- 1, Option ID :- 7677,
- 2, Option ID :- 7678,
- 3, Option ID :- 7679,
- 4, Option ID :- 7680,
Answer Given:- 1, Option ID : -7677

Question ID:- 1963

ذیل میں سے دو زمرے مکمل شعر کی حیثیت سے صحیح ہیں۔

(A) غم رہا جب تک کہ دم میں دم رہا اس میں مجنوں کا ولے ماتم رہا	
(B) سنتے ہیں لیلیٰ کے خمیے کو سیاہ دم کے جانے کا نہایت غم رہا	
(C) غم رہا جب تک کہ دم میں دم رہا دم کے جانے کا نہایت غم رہا	
(D) سنتے ہیں لیلیٰ کے خمیے کو سیاہ اس میں مجنوں کا ولے ماتم رہا	

صحیح زمرے کی نشاندہی کیجئے:

(C) اور (B) (2)	(D) اور (A) (1)
(D) اور (C) (4)	(B) اور (A) (3)

Options:-

- 1, Option ID :- 7849,
- 2, Option ID :- 7850,
- 3, Option ID :- 7851,
- 4, Option ID :- 7852,

Answer Given:- 1, Option ID : -7849

Question ID:- 1964

ذیل میں سے دو زمرے تصنیف کے کردار کے لحاظ سے صحیح ہیں :

(A) زین الملوک، محمودہ، تاج الملوک

(B) بکاولی، تاج الملوک، ماہ رخ

(C) نجم النساء، محمودہ، زین الملوک

(D) فیروز شاہ، نجم النساء، ماہ رخ

صحیح زمرے کی نشاندہی کیجئے:

(1) (A) اور (C)

(2) (B) اور (C)

(3) (A) اور (D)

(4) (C) اور (D)

Options:-

- 1, Option ID :- 7853,
- 2, Option ID :- 7854,
- 3, Option ID :- 7855,
- 4, Option ID :- 7856,

Answer Given:- 3, Option ID : -7855

Question ID:- 1928

”ایسا صبور بے ملال اور ایسا شکور بے زوال کہ عام ہیں عطیات اُس کے اور مسرت بخش ہیں بلیات اُس کے“
یہ نثری ٹکڑا کس کتاب سے ماخوذ ہے؟

(1)	فسانہ عجائب
(2)	معراج العاشقین
(3)	دیباچہ کدم راؤ پدم راؤ
(4)	کربل کتھا

Options:-

■ 1, Option ID :- 7709,

■ 2, Option ID :- 7710,

■ 3, Option ID :- 7711,

■ 4, Option ID :- 7712,

Answer Given:- 4, Option ID : -7712

Question ID:- 1966

ذیل میں دو زمرے درست اور دو غلط ہیں:

- (A) ڈپٹی نذیر احمد، محمد حسین آزاد، شوکت سبزواری۔
- (B) محمود شیرانی، مسعود حسین خاں، سید سلیمان ندوی۔
- (C) شوکت سبزواری، مسعود حسین خاں، محمد حسین آزاد۔
- (D) شبیبہ الحسن، ڈپٹی نذیر احمد، نصیر الدین ہاشمی۔

دو درست زمروں کی نشاندہی کیجئے :

(1)	(B) اور (C)
(2)	(A) اور (B)
(3)	(A) اور (D)
(4)	(C) اور (D)

Options:-

■ 1, Option ID :- 7861,

■ 2, Option ID :- 7862,

■ 3, Option ID :- 7863,

■ 4, Option ID :- 7864,

Answer Given:- 3, Option ID : -7863

Question ID:- 1994

صحیح ترتیب کی نشاندہی کیجئے:

- (1) توبتہ النصوح - فسانہ آزاد - امر اوجان ادا - ملک العزیز ورجنا
- (2) فسانہ آزاد - ملک العزیز ورجنا - امر اوجان ادا - توبتہ النصوح
- (3) توبتہ النصوح - فسانہ آزاد - ملک العزیز ورجنا - امر اوجان ادا
- (4) ملک العزیز ورجنا - توبتہ النصوح - فسانہ آزاد - امر اوجان ادا

Options:-

- 1, Option ID :- 7973,
- 2, Option ID :- 7974,
- 3, Option ID :- 7975,
- 4, Option ID :- 7976,

Answer Given:- 3, Option ID : -7975

Question ID:- 1939

”رانی کیتکی کی کہانی“ میں پھول کلی کون ہے؟

- (1) کنور کی ماں
- (2) کیتکی کی ماں
- (3) مالن
- (4) بیرون

Options:-

- 1, Option ID :- 7753,
- 2, Option ID :- 7754,
- 3, Option ID :- 7755,
- 4, Option ID :- 7756,

Answer Given:- 3, Option ID : -7755

Question ID:- 1929

”ایک گرجا ایک خندق“ کس کا افسانوی مجموعہ ہے؟

- (1) عصمت چغتائی
(2) سعادت حسن منٹو
(3) سہیل عظیم آبادی
(4) کرشن چندر

Options:-

- 1, Option ID :- 7713,
- 2, Option ID :- 7714,
- 3, Option ID :- 7715,
- 4, Option ID :- 7716,

Answer Given:- 4, Option ID : -7716

Question ID:- 1937

جانے کا نہیں شور سخن کا مرے ہرگز
درج ذیل مصرعوں میں سے صحیح مصرع کی مدد سے میر کا شعر مکمل کیجیے۔

- (1) تاحشر مرے سر پہ یہ احسان رہے گا
(2) محشر تیں خالی نہ یہ میدان رہے گا
(3) تاحشر جہاں میں مرا دیوان رہے گا
(4) پر آپ کوئی رات ہی مہمان رہے گا

Options:-

- 1, Option ID :- 7745,
- 2, Option ID :- 7746,
- 3, Option ID :- 7747,
- 4, Option ID :- 7748,

Answer Given:- 3, Option ID : -7747

Question ID:- 1946

”ہندوستانی ترقی پسند تحریک دنیا میں ترقی پسندی کی تحریک، اشتراکیت کے اصولوں کے پرچار، فاشزم کے خلاف تمدنی اور ادبی محاذ قائم کرنے کی تحریک کا ایک حصہ ہے“
یہ بیان کس ترقی پسند نقاد کا ہے؟

(1) محمد حسن	(2) احتشام حسین
(3) قمر رئیس	(4) ممتاز حسین

Options:-

- 1, Option ID :- 7781,
- 2, Option ID :- 7782,
- 3, Option ID :- 7783,
- 4, Option ID :- 7784,

Answer Given:- 2, Option ID : -7782

Question ID:- 1932

امراؤ جان کا پہلا مجرا کس کے یہاں ہوتا ہے؟

(1) نواب جعفر علی ناں	(2) نواب سلطان علی ناں
(3) راجہ شیو دھیان سنگھ	(4) نواب شجاعت علی ناں

Options:-

- 1, Option ID :- 7725,
- 2, Option ID :- 7726,
- 3, Option ID :- 7727,
- 4, Option ID :- 7728,

Answer Given:- 4, Option ID : -7728

Question ID:- 1983

مدفن کے اعتبار سے نام کے ساتھ شہر جوڑیے اور درست جواب کی نشاندہی کیجئے:

(I) حیدرآباد	(A) میر تقی میر
(II) دہلی	(B) محی الدین قادری زور
(III) سری نگر	(C) داغ دہلوی
(IV) لکھنؤ	(D) مرزا غالب

(IV) (D)•(III) (C)•(II) (B)•(I) (A) (1)

(II) (D)•(I) (C)•(III) (B)•(IV) (A) (2)

(III) (D)•(IV) (C)•(I) (B)•(II) (A) (3)

(I) (D)•(II) (C)•(IV) (B)•(III) (A) (4)

Options:-

■ 1, Option ID :- 7929,

■ 2, Option ID :- 7930,

■ 3, Option ID :- 7931,

■ 4, Option ID :- 7932,

Answer Given:- 2, Option ID : -7930

Question ID:- 1970

ذیل میں دو زمرے صحیح ہیں۔

(A) گریز، بین، تشیب۔

(B) رخصت، آمد، بین۔

(C) تشیب، گریز، حسن طلب۔

(D) مقطع، بین، تشیب۔

صحیح زمرے کی نشاندہی کیجئے :

(B) اور (A) (1) (C) اور (B) (2)

(D) اور (C) (3) (D) اور (A) (4)

Options:-

■ 1, Option ID :- 7877,

■ 2, Option ID :- 7878,

■ 3, Option ID :- 7879,

■ 4, Option ID :- 7880,

Answer Given:- 2, Option ID : -7878

Question ID:- 1972

ذیل میں سے دو زمرے صحیح ہیں۔

- (A) مرزا محمد رفیع سودا - ہو واجب کفر ثابت ہے وہ تمغائے مسلمانی
- (B) شیخ ابراہیم ذوق - زہے نشاط اگر کیجئے اسے تحریر
- (C) مرزا محمد رفیع سودا - ہیں مری آنکھوں میں اشکوں کے تماشا گوہر
- (D) شیخ ابراہیم ذوق - تضحیک روزگار
- صحیح زمرے کی نشاندہی کیجئے:

- (D) اور (B) (2) (D) اور (C) (1)
- (B) اور (A) (4) (C) اور (A) (3)

Options:-

- 1, Option ID :- 7885,
- 2, Option ID :- 7886,
- 3, Option ID :- 7887,
- 4, Option ID :- 7888,

Answer Given:- 4, Option ID : -7888

Question ID:- 1958

دبتان کے لحاظ سے دوزمرے صحیح ہیں۔

- (A) میر تقی میر، یگانہ چنگیزی، ولی دکنی
- (B) قلی قطب شاہ، مرزا غالب، جمیل منظہری
- (C) میر تقی میر، مرزا غالب، مومن خان مومن
- (D) قلی قطب شاہ، ولی دکنی، ملاو جہی
- صحیح زمرے کی نشاندہی کیجئے:

- (D) اور (B) (2) (C) اور (A) (1)
- (B) اور (A) (4) (D) اور (C) (3)

Options:-

- 1, Option ID :- 7829,
- 2, Option ID :- 7830,
- 3, Option ID :- 7831,
- 4, Option ID :- 7832,

Answer Given:- 3, Option ID : -7831

Question ID:- 1981

ذیل میں دی گئی تصانیف کے مصنفین کی نشاندہی کیجئے :

(I) کتاب العمده	(A) قدامہ ابن جعفر
(II) اسرار البلاغہ	(B) ابن رشيق
(III) کتاب الخراج و صنعتہ الكتابات	(C) عروضی سمرقندی
(IV) چہار مقالہ	(D) عبد القاہر جرجانی

(IV) (D)•(I) (C)•(III) (B)•(II) (A) (1)

(IV) (A)•(III) (D)•(II) (C)•(I) (B) (2)

(IV) (B)•(I) (A)•(II) (D)•(III) (C) (3)

(IV) (C)•(I) (B)•(III) (A)•(II) (D) (4)

Options:-

■ 1, Option ID :- 7921,

■ 2, Option ID :- 7922,

■ 3, Option ID :- 7923,

■ 4, Option ID :- 7924,

Answer Given:- 4, Option ID : -7924

Question ID:- 1999

ذیل میں دو بیانات دئے گئے ہیں۔ ایک میں دعویٰ کیا گیا ہے اور دوسرے میں دلیل دی گئی ہے۔ دونوں کو غور سے پڑھنے کے بعد ذیل میں دیئے گئے جوابات میں سے صحیح جواب کی نشاندہی کیجئے۔

دعویٰ : مرزا غالب ایک عظیم شاعر تھے۔

دلیل : کیونکہ انہوں نے فارسی میں بھی شاعری کی۔

(1) دعویٰ صحیح ہے اور دلیل غلط ہے۔

(2) دعویٰ غلط ہے اور دلیل صحیح ہے۔

(3) دعویٰ غلط ہے اور دلیل بھی غلط ہے۔

(4) دعویٰ صحیح ہے اور دلیل بھی صحیح ہے۔

Options:-

- 1, Option ID :- 7993,
- 2, Option ID :- 7994,
- 3, Option ID :- 7995,
- 4, Option ID :- 7996,

Answer Given:- 1, Option ID : -7993

Question ID:- 1974

ذیل میں دوزمرے صنفِ انشائیہ کے لحاظ سے صحیح ہیں:

- (A) چینی شاعر، اس آباد خرابے میں، خواب باقی ہیں۔
- (B) گھر میں آنا مرغیوں کا، شامت اعمال، اردوئے معلیٰ۔
- (C) چینی شاعر، لاہور کا جغرافیہ، شامت اعمال۔
- (D) چارپائی، چینی شاعر، گھر میں آنا مرغیوں کا۔

صحیح زمرے کی نشاندہی کیجئے :

- (C) اور (B) (2) (D) اور (A) (1)
- (D) اور (C) (4) (B) اور (A) (3)

Options:-

- 1, Option ID :- 7893,
- 2, Option ID :- 7894,
- 3, Option ID :- 7895,
- 4, Option ID :- 7896,

Answer Given:- 4, Option ID : -7896

Question ID:- 1980

صحیح جوڑ کی نشاندہی کیجئے :

(A)	شمع فانوس میں ہے اپنی لطافت کے سبب	(I)	حسرت
(B)	لایا ہے دل پر کتنی خرابی	(II)	فانی
(C)	دل چرا کر نگاہ ہے ناموش	(III)	جگر
(D)	یک لمحہ خوشی کا جب انجام نظر آیا	(IV)	شاد

(1) (A) (II) (B) (I) (C) (III) (D) (IV)

(2) (B) (I) (C) (IV) (D) (II) (A) (III)

(3) (A) (IV) (B) (I) (C) (II) (D) (III)

(4) (D) (I) (C) (III) (A) (IV) (B) (II)

Options:-

■ 1, Option ID :- 7917,

■ 2, Option ID :- 7918,

■ 3, Option ID :- 7919,

■ 4, Option ID :- 7920,

Answer Given:- 3, Option ID : -7919

Question ID:- 1989

ذیل میں مصنفین کے لحاظ سے صحیح زمرے کی نشاندہی کیجئے:

(A) لفظ و معنی، انداز گفتگو کیا ہے، تنقیدی افکار

(B) تنقید اور احتساب، نئے مقالات، تخلیقی عمل

(C) افسانہ اور اس کی غایت، ترجیحات، ادب اور جمالیات

(D) ادب اور نظریہ، نئے پرانے چراغ، تنقید کیا ہے

(D) ، (B) ، (A) (2) (C) ، (B) ، (A) (1)

(D) ، (C) ، (A) (4) (D) ، (C) ، (B) (3)

Options:-

■ 1, Option ID :- 7953,

■ 2, Option ID :- 7954,

■ 3, Option ID :- 7955,

■ 4, Option ID :- 7956,

Answer Given:- 2, Option ID : -7954

Question ID:- 1927

”اگر سودانہ ہوتے تو اردو قصیدے کو زیر بحث لانا بھی فضول تھا“
سودا کے تعلق سے یہ رائے کس ناقد کی ہے؟

(1) کلیم الدین احمد (2) امداد امام اثر

(3) آل احمد سرور (4) حالی

Options:-

■ 1, Option ID :- 7705,

■ 2, Option ID :- 7706,

■ 3, Option ID :- 7707,

■ 4, Option ID :- 7708,

Answer Given:- 2, Option ID : -7706

Question ID:- 1992

سنہ ولادت کے اعتبار سے صحیح ترتیب کی نشاندہی کیجئے:

(1) مجروح-فراق-شہریار-جذبی

(2) فراق-جذبی-مجروح-شہریار

(3) شہریار-مجروح-جذبی-فراق

(4) جذبی-شہریار-فراق-مجروح

Options:-

■ 1, Option ID :- 7965,

■ 2, Option ID :- 7966,

■ 3, Option ID :- 7967,

■ 4, Option ID :- 7968,

Answer Given:- 3, Option ID : -7967

Question ID:- 1973

ذیل میں دو زمرے صحیح ہیں۔

(A) نظامی بیدری: کدم راؤ پدم راؤ - ابن نشاٹی: پھول بن۔

(B) ملاو جہی: پھول بن - میر حسن: گلزار نسیم۔

(C) دیا شکر نسیم: گلزار نسیم - ابن نشاٹی: کدم راؤ پدم راؤ۔

(D) ملاو جہی: قطب مشتری - میر حسن: سحر البیان۔

صحیح زمرے کی نشاندہی کیجئے :

(1) (A) اور (C) (2) (B) اور (D)

(3) (C) اور (D) (4) (A) اور (D)

Options:-

- 1, Option ID :- 7889,
- 2, Option ID :- 7890,
- 3, Option ID :- 7891,
- 4, Option ID :- 7892,

Answer Given:- 4, Option ID : -7892

Question ID:- 1918

”صبح امید“ اور ”شہر آشوب اسلام“ کس کی نظمیں ہیں؟

حالی (2)

آزاد (1)

اکبر (4)

شبلی (3)

Options:-

- 1, Option ID :- 7669,
- 2, Option ID :- 7670,
- 3, Option ID :- 7671,
- 4, Option ID :- 7672,

Answer Given:- 1, Option ID : -7669

Question ID:- 1998

ذیل میں دو بیانات قلمبند کیے ہیں، جن میں ایک دعویٰ ہے اور ایک دلیل ہے۔ دونوں بیانات کو غور سے پڑھنے کے بعد ذیل میں دیئے گئے جوابات میں سے درست جواب کی نشاندہی کیجئے۔

دعویٰ : راجندر سنگھ بیدی بڑا افسانہ نگار تھا۔

دلیل : کیونکہ اُس کو اپنے ناولٹ پر سابقہ اکادمی ایوارڈ ملا تھا۔

(1) دعویٰ درست ہے اور دلیل بھی درست ہے۔

(2) دعویٰ درست نہیں ہے اور دلیل درست ہے۔

(3) دعویٰ درست ہے اور دلیل درست نہیں ہے۔

(4) دعویٰ بھی درست نہیں ہے، دلیل بھی درست نہیں ہے۔

Options:-

■ 1, Option ID :- 7989,

■ 2, Option ID :- 7990,

■ 3, Option ID :- 7991,

■ 4, Option ID :- 7992,

Answer Given:- 1, Option ID : -7989

Question ID:- 1936

ترا اندیشہ افلاکی نہیں ہے
تری پرواز لولاکی نہیں ہے
یہ مانا اصل شائینی ہے تیری
تری آنکھوں میں بے باکی نہیں ہے

کس شعری صنف سے تعلق ہے؟

(1) قطعہ

(2) رباعی

(3) مسدس

(4) متع

Options:-

- 1, Option ID :- 7741,
- 2, Option ID :- 7742,
- 3, Option ID :- 7743,
- 4, Option ID :- 7744,

Answer Given:- 2, Option ID : -7742

Question ID:- 1942

رانی ستونتی اور دیدبانو کس مثنوی کے کردار ہیں؟

(1) قطب مشتری	(2) پھول بن
(3) کدم راؤ پدم راؤ	(4) بکٹ کہانی

Options:-

- 1, Option ID :- 7765,
- 2, Option ID :- 7766,
- 3, Option ID :- 7767,
- 4, Option ID :- 7768,

Answer Given:- 2, Option ID : -7766

Question ID:- 1960

کالم کے بارے میں کون سے دوزمرے صحیح ہیں نشاندہی کیجئے:

- (A) کالم کے موضوعات مقرر ہوتے ہیں چھوٹے بڑے ہر موضوع پر کالم نہیں لکھا جاسکتا۔
- (B) کالم میں ایک معمولی سی بات کو غیر معمولی طریقے سے پیش کرنے کو کالم نگار کا ہنر تسلیم کیا جاتا ہے۔
- (C) یہ ضروری نہیں کہ ایک اخبار میں ایک کالم ہو کسی بھی اخبار میں بیک وقت کئی کالم ہو سکتے ہیں۔
- (D) کالم ہم عصر صحافت کا کوئی اہم جزو نہیں۔ اخبار میں اس سے صرف نظر کیا جاسکتا ہے۔

(1) (A) اور (C) (2) (B) اور (A)

(3) (B) اور (C) (4) (D) اور (B)

Options:-

- 1, Option ID :- 7837,
- 2, Option ID :- 7838,
- 3, Option ID :- 7839,
- 4, Option ID :- 7840,

Answer Given:- 3, Option ID : -7839

Question ID:- 1997

ذیل میں دو بیانات درج ہیں، ایک میں دعویٰ پیش کیا گیا ہے اور ایک میں دلیل۔ آپ کو ان بیانات کو پڑھنے کے بعد درست جواب کی نشاندہی کرنا ہے:

دعویٰ : علی گڑھ تحریک ایک مصالحانہ تحریک تھی۔

دلیل : اس لئے کہ اُس میں انگریزوں کے ساتھ صلح کے ساتھ رہنے کی ترغیب دی گئی تھی۔

(1) دعویٰ درست ہے اور دلیل بھی درست۔

(2) دعویٰ درست نہیں ہے، دلیل درست ہے۔

(3) دعویٰ درست ہے، دلیل درست نہیں ہے۔

(4) دعویٰ درست نہیں ہے، دلیل بھی درست نہیں ہے۔

Options:-

- 1, Option ID :- 7985,
- 2, Option ID :- 7986,
- 3, Option ID :- 7987,
- 4, Option ID :- 7988,

Answer Given:- 3, Option ID : -7987

Question ID:- 1923

- دست کوتاہ تا سہو نہ گیا

سجہ گرداں ہی میر ہم تو رہے
اس شعر میں سجہ گرداں کے کیا معنی ہیں؟

(2) تسبیح پڑھنے والے

(1) قرآن پڑھنے والے

(4) طواف کرنے والے

(3) نماز پڑھنے والے

Options:-

■ 1, Option ID :- 7689,

■ 2, Option ID :- 7690,

■ 3, Option ID :- 7691,

■ 4, Option ID :- 7692,

Answer Given:- 4, Option ID : -7692

Question ID:- 1914

”سب رس“ میں ’غیر‘ کس کی بیٹی ہے؟

(2) رقیب

(1) ہجر

(4) قامت

(3) نظر

Options:-

■ 1, Option ID :- 7653,

■ 2, Option ID :- 7654,

■ 3, Option ID :- 7655,

■ 4, Option ID :- 7656,

Answer Given:- 2, Option ID : -7654

Question ID:- 1975

ریڈیو فیچر کے بارے میں دو صحیح زمروں کی نشاندہی کیجئے۔

(A) ریڈیو فیچر، ریڈیو ٹاک اور ریڈیو ڈرامے کی ملی جلی شکل ہے۔

(B) ریڈیو فیچر میں حقیقت نہیں ہوتی۔

(C) ریڈیو فیچر کے موضوعات محدود ہوتے ہیں۔

(D) ریڈیو فیچر میں موضوع کے ساتھ ساتھ سرخی کو بھی دل چسپ ہونا چاہئے۔

(B) اور (A) (2) (D) اور (A) (1)

(B) اور (D) (4) (D) اور (C) (3)

Options:-

■ 1, Option ID :- 7897,

■ 2, Option ID :- 7898,

■ 3, Option ID :- 7899,

■ 4, Option ID :- 7900,

Answer Given:- 1, Option ID : -7897

Question ID:- 1967

ذیل میں دو زمرے صنف کے اعتبار سے صحیح ہیں۔

(A) سودا، ذوق، محسن کاکوری

(B) دبیر، انیس، غلیق

(C) ذوق، دبیر، محسن کاکوری

(D) انیس، سودا، ذوق

صحیح زمرے کی نشاندہی کیجئے :

(B) اور (A) (2)

(C) اور (A) (1)

(D) اور (C) (4)

(D) اور (B) (3)

Options:-

■ 1, Option ID :- 7865,

■ 2, Option ID :- 7866,

■ 3, Option ID :- 7867,

■ 4, Option ID :- 7868,

Answer Given:- 2, Option ID : -7866

Question ID:- 1971

ذیل میں دو زمرے صنف کے لحاظ سے صحیح ہیں۔

- (A) ابن بطوطہ کے تعاقب میں، جاپان چلو جاپان چلو، مسافران لندن۔
 (B) حیات جاوید، مسافران لندن، سفر نامہ روم و مصر و شام۔
 (C) سفر نامہ روم و مصر و شام، مسافران لندن، جاپان چلو جاپان چلو۔
 (D) الفاروق، ابن بطوطہ کے تعاقب میں، حیات جاوید۔

صحیح زمروں کی نشاندہی کیجئے :

- (1) (B) اور (C)
 (2) (C) اور (D)
 (3) (A) اور (B)
 (4) (A) اور (C)

Options:-

- 1, Option ID :- 7881,
  - 2, Option ID :- 7882,
  - 3, Option ID :- 7883,
  - 4, Option ID :- 7884,
- Answer Given:- 4, Option ID : -7884**

Question ID:- 1930

مجیب الرحمن کس ادیب کا اصل نام ہے؟

- (1) سہیل عظیم آبادی
 (2) اختر اورینوی
 (3) مجنوں گور کھپوری
 (4) پطرس بخاری

Options:-

- 1, Option ID :- 7717,
  - 2, Option ID :- 7718,
  - 3, Option ID :- 7719,
  - 4, Option ID :- 7720,
- Answer Given:- 1, Option ID : -7717**

Question ID:- 1986

لغت میں درج ذیل الفاظ کی ترتیب کیا ہوگی:
اعظم، اعلیٰ، ارفع، ارتقاء

(1) اعلیٰ، ارفع، ارتقاء، اعظم

(2) ارتقاء، ارفع، اعظم، اعلیٰ

(3) ارفع، ارتقاء، اعلیٰ، اعظم

(4) اعظم، اعلیٰ، ارفع، ارتقاء

Options:-

■ 1, Option ID :- 7941,

■ 2, Option ID :- 7942,

■ 3, Option ID :- 7943,

■ 4, Option ID :- 7944,

Answer Given:- 2, Option ID : -7942

Question ID:- 1944

ہر ایک خار ہے گل ہر گل ہے ایک ساغر عیش
ہر ایک دشتِ چمن ہر چمن بہشتِ نظیر
یہ شعر ذوق کے رائیہ قصیدہ کے کس جزو سے ماخوذ ہے؟

(2) تشبیب

(1) خاتمہ

(4) مدح

(3) گریز

Options:-

■ 1, Option ID :- 7773,

■ 2, Option ID :- 7774,

■ 3, Option ID :- 7775,

■ 4, Option ID :- 7776,

Answer Given:- 2, Option ID : -7774

Question ID:- 1965

ذیل میں سے دو زمرے صحیح ہیں:

(A) جمیل مظہر سی: جنبش سے میرے خامہ آفوں طراز کی۔

(B) مرزا غالب: نمک خوان تکلم ہے فصاحت میری۔

(C) مرزا دیر: ضیغم ڈکارتا ہوا نکلا کچھار سے۔

(D) میر انیس: مرثیہ عارف۔

صحیح زمرے کی نشاندہی کیجئے:

(C) اور (A) (2)

(D) اور (A) (1)

(D) اور (B) (4)

(C) اور (B) (3)

Options:-

■ 1, Option ID :- 7857,

■ 2, Option ID :- 7858,

■ 3, Option ID :- 7859,

■ 4, Option ID :- 7860,

Answer Given:- 2, Option ID : -7858

Question ID:- 1945

”حلقہ آرباب ذوق“ کا پہلا جلسہ کس کے گھر پر منعقد ہوا؟

(2) نصیر احمد جامعی

(1) میراجی

(4) اعجاز حسین بٹالوی

(3) ن م راشد

Options:-

■ 1, Option ID :- 7777,

■ 2, Option ID :- 7778,

■ 3, Option ID :- 7779,

- 4, Option ID :- 7780,
Answer Given:- 2, Option ID : -7778

Question ID:- 1933

”کربل کتھا“ کی پانچویں مجلس میں کس کی شہادت کا ذکر ہے؟

(1) حضرت علیؑ	(2) حضرت عباس
(3) امام حسین	(4) مسلم بن عقیل

Options:-

- 1, Option ID :- 7729,
- 2, Option ID :- 7730,
- 3, Option ID :- 7731,
- 4, Option ID :- 7732,
Answer Given:- 4, Option ID : -7732

Question ID:- 1977

صحیح جوڑی کی نشاندہی کیجئے :

(I) یوسف زلیخا	(A) بہادر علی حسینی
(II) بہار دانش	(B) مرزا جان طپش
(III) نثر بے نظیر	(C) مظہر علی ناں دلا
(IV) بیتال پچیسی	(D) سید حیدر بخش حیدری

(IV) (C) (I) (D) (III) (B) (II) (A)	(1)
(II) (D) (III) (A) (IV) (C) (I) (B)	(2)
(IV) (A) (III) (B) (I) (D) (II) (C)	(3)
(IV) (B) (III) (A) (II) (C) (I) (D)	(4)

Options:-

- 1, Option ID :- 7905,

- 2, Option ID :- 7906,
  - 3, Option ID :- 7907,
  - 4, Option ID :- 7908,
- Answer Given:- 2, Option ID : -7906**

Question ID:- 1952

ذیل میں دو زمرے صحیح ہیں۔

- (A) دہلی کالج کے اساتذہ۔ سر سید احمد خاں، ماسٹر رام چندر
- (B) دہلی کالج کے اساتذہ۔ مفتی صدر الدین آزرہ، امام بخش صہبائی
- (C) دہلی کالج کے اساتذہ۔ ماسٹر رام چندر، مولوی ذکاء اللہ
- (D) دہلی کالج کے اساتذہ۔ امام بخش صہبائی، جان گلکرسٹ

صحیح زمرے کی نشاندہی کیجئے:

- (B) اور (A) (2) (C) اور (B) (1)
- (D) اور (A) (4) (D) اور (C) (3)

Options:-

- 1, Option ID :- 7805,
  - 2, Option ID :- 7806,
  - 3, Option ID :- 7807,
  - 4, Option ID :- 7808,
- Answer Given:- 1, Option ID : -7805**

Question ID:- 1969

ذیل میں سے دو زمرے صنف کے لحاظ سے صحیح ہیں:

- (A) فائر ایریا، آگ کادریا، ہم وحشی ہیں۔
 (B) ٹیڑھی لکیر، اداس نسلیں، فائر ایریا۔
 (C) فسانہ آزاد، توبہ النصوح، ایک چادر میلی سی۔
 (D) واردات، ٹھنڈا گوشت، آگ کادریا۔

صحیح زمرے کی نشاندہی کیجئے :

- (1) (B) اور (C)
 (2) (A) اور (C)
 (3) (A) اور (B)
 (4) (B) اور (D)

Options:-

- 1, Option ID :- 7873,
- 2, Option ID :- 7874,
- 3, Option ID :- 7875,
- 4, Option ID :- 7876,

Answer Given:- 1, Option ID : -7873

Question ID:- 1993

سنہ وفات کے لحاظ سے صحیح ترتیب کی نشاندہی کیجئے :

- (1) نذیر احمد - رتن ناتھ سرشار - عبدالحکیم شرر - مرزار سوا
 (2) سرشار - نذیر احمد - عبدالحکیم شرر - مرزار سوا
 (3) مرزار سوا - سرشار - شرر - نذیر احمد
 (4) رتن ناتھ سرشار - نذیر احمد - عبدالحکیم شرر - مرزار سوا

Options:-

- 1, Option ID :- 7969,

- 2, Option ID :- 7970,
  - 3, Option ID :- 7971,
  - 4, Option ID :- 7972,
- Answer Given:- 4, Option ID : -7972**

Question ID:- 1950

جمیلہ کس شاہزادی کی ماں کا نام ہے؟

بکاؤلی (2)	انجمن آرا (1)
مہرنگار (4)	بدر منیر (3)

Options:-

- 1, Option ID :- 7797,
  - 2, Option ID :- 7798,
  - 3, Option ID :- 7799,
  - 4, Option ID :- 7800,
- Answer Given:- 2, Option ID : -7798**

Question ID:- 1931

'فائر ایریا' میں رحمت میاں کس گاؤں کا رہنے والا ہے؟

رسول پور (2)	ست پور (1)
اورنگ آباد (4)	دھرم پور (3)

Options:-

- 1, Option ID :- 7721,
  - 2, Option ID :- 7722,
  - 3, Option ID :- 7723,
  - 4, Option ID :- 7724,
- Answer Given:- 2, Option ID : -7722**

Question ID:- 1934

خواجہ امان دہلوی نے کس کی فرمائش پر ”بوستان خیال“ کا ترجمہ کیا؟

(1) مہاراجہ شیوودان سنگھ

(2) مرزا غالب

(3) نواب رامپور

(4) نواب سعید خاں

Options:-

▪ 1, Option ID :- 7733,

▪ 2, Option ID :- 7734,

▪ 3, Option ID :- 7735,

▪ 4, Option ID :- 7736,

Answer Given:- 1, Option ID : -7733

Question ID:- 1990

صحیح زمانی ترتیب کی نشاندہی کیجئے:

(1) سروادئی سینا، دست صبا، نقش فریادی، زنداں نامہ

(2) نقش فریادی، دست صبا، زنداں نامہ، سروادئی سینا

(3) دست صبا، زنداں نامہ، سروادئی سینا، نقش فریادی

(4) زنداں نامہ، دست صبا، نقش فریادی، سروادئی سینا

Options:-

▪ 1, Option ID :- 7957,

▪ 2, Option ID :- 7958,

▪ 3, Option ID :- 7959,

▪ 4, Option ID :- 7960,

Answer Given:- 2, Option ID : -7958

Question ID:- 1921

نظم، مفلسی، کی ہیئت کیا ہے؟

مخمس (2)

مثنوی (1)

مسیح (4)

مردس (3)

011.jpg">

Options:-

■ 1, Option ID :- 7681,

■ 2, Option ID :- 7682,

■ 3, Option ID :- 7683,

■ 4, Option ID :- 7684,

Answer Given:- 2, Option ID : -7682

Question ID:- 1962

ذیل میں سے دوزمرے شاعر اور ان کی نظم کے لحاظ سے صحیح ہیں:

(A) اکبر الہ آبادی : برق کلیسا، فرضی لطیفہ، دربار دہلی۔

(B) شفیق فاطمہ شعری: باز گشت، باز آمد، تاج محل۔

(C) میراجی : کلرک کا نغمہ، محبت، جاتری، سمندر کا بلاوا۔

(D) ساحر لدھیانوی: تاج محل، گریز، صبح امید۔

صحیح زمرے کی نشاندہی کیجئے:

(A) اور (C) (2)

(A) اور (B) (1)

(C) اور (D) (4)

(B) اور (C) (3)

Options:-

■ 1, Option ID :- 7845,

■ 2, Option ID :- 7846,

■ 3, Option ID :- 7847,

■ 4, Option ID :- 7848,

Answer Given:- 2, Option ID : -7846

Question ID:- 1996

ذیل میں دو بیانات درج ہیں، ایک میں دعویٰ پیش کیا گیا ہے اور ایک میں دلیل۔ دونوں کو غور سے پڑھ کر درج ذیل میں سے صحیح جواب کی نشاندہی کیجئے :

دعویٰ : غالب کو دبستانِ دہلی کا شاعر کہنا مناسب نہیں۔

دلیل : اس لئے کہ اُن کے اشعار کو ادق، مہمل اور مشکل بھی کہا گیا ہے۔

(1) دعویٰ درست نہیں ہے، دلیل درست ہے۔

(2) دعویٰ بھی درست نہیں ہے اور دلیل بھی درست نہیں۔

(3) دعویٰ درست ہے اور دلیل بھی درست ہے۔

(4) دعویٰ درست ہے اور دلیل درست نہیں۔

Options:-

■ 1, Option ID :- 7981,

■ 2, Option ID :- 7982,

■ 3, Option ID :- 7983,

■ 4, Option ID :- 7984,

Answer Given:- 2, Option ID : -7982

Question ID:- 1913

نہیں محتاج زیور کا، جسے خوبی خدا نے دی
 کہ جیسے خوش نما لگتا ہے، دیکھو چاند بن گئے
 باغ و بہار میں یہ شعر کس کے قصے میں شامل ہے؟

پہلے درویش (2)

آزاد بخت (1)

تیسرے درویش (4)

خواجہ سگ پرست (3)

Options:-

- 1, Option ID :- 7649,
- 2, Option ID :- 7650,
- 3, Option ID :- 7651,
- 4, Option ID :- 7652,

Answer Given:- 2, Option ID : -7650

Question ID:- 1948

”ماورا“ کی اشاعت کس سنہ میں ہوئی؟

1960 (2)

1957 (1)

1962 (4)

1961 (3)

Options:-

- 1, Option ID :- 7789,
- 2, Option ID :- 7790,
- 3, Option ID :- 7791,
- 4, Option ID :- 7792,

Answer Given:- 1, Option ID : -7789

Question ID:- 1925

”بوستان خیال“ میں صاحبقران اکبر کسے کہا گیا ہے؟

- (1) سلطان اسماعیل
(2) خورشید تاج بخش
(3) شاہزادہ بدر منیر
(4) معز الدین

Options:-

- 1, Option ID :- 7697,
- 2, Option ID :- 7698,
- 3, Option ID :- 7699,
- 4, Option ID :- 7700,

Answer Given:- 4, Option ID : -7700

Question ID:- 1953

ذیل میں سے دو زمرے صحیح ہیں۔

- (A) فورٹ ولیم کالج، اکرام علی، مینی نارائن
(B) فورٹ ولیم کالج، سر سید احمد خاں، میرامن
(C) فورٹ ولیم کالج، حیدر بخش حیدری، ذکاء اللہ
(D) فورٹ ولیم کالج، مظہر علی دلا، شیر علی افسوس

صحیح زمرے کی نشاندہی کیجئے:

- (1) (A) اور (B)
(2) (A) اور (D)
(3) (B) اور (C)
(4) (C) اور (D)

Options:-

- 1, Option ID :- 7809,
- 2, Option ID :- 7810,
- 3, Option ID :- 7811,
- 4, Option ID :- 7812,

Answer Given:- 2, Option ID : -7810

Question ID:- 1912

ذیل میں دیئے ہوئے شعراء میں سے کس کا مدفن دلی میں نہیں ہے؟

(1) مرزا غالب

(2) میر تقی میر

(3) میر درد

(4) مومن خان مومن

Options:-

■ 1, Option ID :- 7645,

■ 2, Option ID :- 7646,

■ 3, Option ID :- 7647,

■ 4, Option ID :- 7648,

Answer Given:- 2, Option ID : -7646

Question ID:- 1949

سنو سکھیو! کہ رت آسوج آئی
پیارے کی خبر اب لگ نہ پائی
کس مثنوی کا شعر ہے؟

(1) گلزار نسیم

(2) قطب مشتری

(3) بکٹ کہانی

(4) کدم راؤ پدم راؤ

Options:-

■ 1, Option ID :- 7793,

■ 2, Option ID :- 7794,

■ 3, Option ID :- 7795,

■ 4, Option ID :- 7796,

Answer Given:- 3, Option ID : -7795

Question ID:- 2000

ذیل میں دو بیانات دیئے گئے ہیں۔ جن میں سے ایک دعویٰ ہے اور ایک دلیل۔ دونوں کو غور سے پڑھنے کے بعد صحیح جواب کی نشاندہی کیجئے۔

دعویٰ : قصیدہ ایک اعلیٰ صنف سخن ہے۔

دلیل : اسے سن کر بادشاہ شاعر کو انعام و اکرام سے نوازتا ہے۔

(1) دعویٰ غلط ہے اور دلیل صحیح ہے۔

(2) دعویٰ صحیح ہے اور دلیل بھی صحیح ہے۔

(3) دعویٰ صحیح ہے اور دلیل غلط ہے۔

(4) دعویٰ غلط ہے اور دلیل بھی غلط ہے۔

Options:-

■ 1, Option ID :- 7997,

■ 2, Option ID :- 7998,

■ 3, Option ID :- 7999,

■ 4, Option ID :- 8000,

Answer Given:- 2, Option ID : -7998

Question ID:- 1984

تصانیف کے نام جوڑ کے درست جواب کی نشاندہی کیجئے :

(I) انارکلی	(A) امانت لکھنوی
(II) اندر سبھا	(B) محمد حسن
(III) یہودی کی لڑکی	(C) امتیاز علی تاج
(IV) ضحاک	(D) آفا حشر کاشمیری

(III) (D)•(I) (C)•(II) (B)•(IV) (A) (1)

(I) (D)•(II) (C)•(IV) (B)•(III) (A) (2)

(III) (D)•(I) (C)•(IV) (B)•(II) (A) (3)

(I) (D)•(IV) (C)•(II) (B)•(III) (A) (4)

Options:-

■ 1, Option ID :- 7933,

■ 2, Option ID :- 7934,

■ 3, Option ID :- 7935,

■ 4, Option ID :- 7936,

Answer Given:- 3, Option ID : -7935

Question ID:- 1978

صحیح جوڑ کی نشاندہی کیجئے :

(I) بچو کا	(A) ہم و حشی ہیں
(II) دل کا چراغ	(B) اپنے دکھ مجھے دیدو
(III) دو سیاح	(C) باز گوئی
(IV) دیوالہ	(D) روشنی کی رفتار

(III) (D)·(IV) (B)·(I) (C)·(II) (A) (1)

(II) (A)·(IV) (D)·(III) (C)·(I) (B) (2)

(IV) (A)·(II) (D)·(I) (B)·(III) (C) (3)

(III) (C)·(IV) (B)·(II) (A)·(I) (D) (4)

Options:-

■ 1, Option ID :- 7909,

■ 2, Option ID :- 7910,

■ 3, Option ID :- 7911,

■ 4, Option ID :- 7912,

Answer Given:- 1, Option ID : -7909

Question ID:- 1943

”برسات کی سردی گرمی پڑ رہی ہو، کسی گھریلو تقریب میں آپ دیکھیں گے کہ محلہ نہیں سارے قصبے کی عورتیں، خواہ کسی سائز، عمر، مزاج یا مصرف کی ہوں، رونق افروز ہیں اور یہ بتانے کی ضرورت نہیں کہ ہر عورت کی گود میں دو ایک بچے اور زبان پر پانچ سات کلمات خیر ضرور ہوں گے۔ کتنی زیادہ عورتیں کتنی کم جگہ میں آجاتی ہیں اس کا اندازہ کوئی نہیں کر سکتا“

یہ اقتباس کس مضمون کا ہے؟

(1) وکیل صاحب (2) شامت اعمال

(3) چارپائی (4) لاہور کا جغرافیہ

Options:-

- 1, Option ID :- 7769,
- 2, Option ID :- 7770,
- 3, Option ID :- 7771,
- 4, Option ID :- 7772,

Answer Given:- 3, Option ID : -7771

Question ID:- 1916

”مجموعہ نغز“ کس کی تصنیف ہے؟

(1) میر حسن (2) قدرت اللہ قاسم

(3) کچھی نرائن شفیق (4) قدرت اللہ شوق

Options:-

- 1, Option ID :- 7661,
- 2, Option ID :- 7662,
- 3, Option ID :- 7663,
- 4, Option ID :- 7664,

Answer Given:- 2, Option ID : -7662

Question ID:- 1976

صحیح جوڑ کی نشاندہی کیجئے :

(I) مخدوم محی الدین	(A) یادیں
(II) جوش ملیح آبادی	(B) اسم اعظم
(III) اختر الایمان	(C) نقش و نگار
(IV) شہریار	(D) گل تر

(I) (D)•(IV) (C)•(III) (B)•(II) (A) (1)

(III) (A)•(IV) (D)•(II) (C)•(I) (B) (2)

(II) (B)•(I) (D)•(IV) (A)•(III) (C) (3)

(II) (C)•(IV) (B)•(III) (A)•(I) (D) (4)

Options:-

- 1, Option ID :- 7901,
  - 2, Option ID :- 7902,
  - 3, Option ID :- 7903,
  - 4, Option ID :- 7904,
- Answer Given:- 4, Option ID : -7904**

Question ID:- 1919

انجمن آرا کس ملک کی شاہزادی تھی؟

(2) بہارستان	(1) زرنگار
(4) حسن آباد	(3) عشق آباد

Options:-

- 1, Option ID :- 7673,
- 2, Option ID :- 7674,
- 3, Option ID :- 7675,

- 4, Option ID :- 7676,
- Answer Given:- 1, Option ID : -7673**

Question ID:- 1988

ذیل میں سے اصناف کے اعتبار سے صحیح زمرے کی نشاندہی کیجئے:

(A) خدا کی بستی، اداس نسلیں، بستی

(B) ایک لڑکی، الاؤ، بابا لوگ

(C) ایک لڑکا، چکلے، حویلی

(D) چارپائی، تماشا گھر، کسان

(D) ، (C) ، (B) (2)

(D) ، (C) ، (A) (1)

(C) ، (B) ، (A) (4)

(D) ، (B) ، (A) (3)

Options:-

- 1, Option ID :- 7949,
- 2, Option ID :- 7950,
- 3, Option ID :- 7951,
- 4, Option ID :- 7952,
- Answer Given:- 4, Option ID : -7952**

Question ID:- 1915

غالب کو ”بلبل ہند“ کس شاعر نے کہا تھا؟

(2) اقبال

(1) داغ

(4) مومن

(3) حالی

Options:-

- 1, Option ID :- 7657,
- 2, Option ID :- 7658,

- 3, Option ID :- 7659,
  - 4, Option ID :- 7660,
- Answer Given:- 3, Option ID : -7659**

Question ID:- 1995

زمانی اعتبار سے ترتیب کو کسی درست ہے:

(1) ولی، مومن، شاد، فراق

(2) مومن، ولی، فراق، شاد

(3) فراق، مومن، ولی، شاد

(4) شاد، مومن، فراق، ولی

Options:-

- 1, Option ID :- 7977,
  - 2, Option ID :- 7978,
  - 3, Option ID :- 7979,
  - 4, Option ID :- 7980,
- Answer Given:- 1, Option ID : -7977**

Question ID:- 1954

ذیل میں سے دو زمرے صحیح ہیں۔

- (A) سرسید کے معاصرین: تلوک چند محروم، ذکا اللہ۔
 (B) سرسید کے معاصرین: محسن الملک، نظم طباطبائی۔
 (C) سرسید کے معاصرین: چراغ علی، محسن الملک۔
 (D) سرسید کے معاصرین: محسن الملک، ذکا اللہ۔

صحیح زمرے کی نشاندہی کیجئے:

- (1) (A) اور (B) (2) (B) اور (C)
 (3) (C) اور (D) (4) (D) اور (B)

Options:-

- 1, Option ID :- 7813,
- 2, Option ID :- 7814,
- 3, Option ID :- 7815,
- 4, Option ID :- 7816,

Answer Given:- 3, Option ID : -7815

Question ID:- 1924

- اے ترک غمزہ زن کہ مقابل نشستہ
 یہ غزل اردو کے کس ڈرامے میں استعمال کی گئی ہے؟
- (1) ضحاک (2) یہودی کی لڑکی
 (3) اندر سبھا (4) انارکلی

Options:-

- 1, Option ID :- 7693,
- 2, Option ID :- 7694,
- 3, Option ID :- 7695,
- 4, Option ID :- 7696,

Answer Given:- 1, Option ID : -7693

Question ID:- 1941

مرسید نے لندن کے سفر کا آغاز ہندوستان کے کس شہر سے کیا تھا؟

(1) غازی پور (2) علی گڑھ

(3) بنارس (4) مراد آباد

Options:-

■ 1, Option ID :- 7761,

■ 2, Option ID :- 7762,

■ 3, Option ID :- 7763,

■ 4, Option ID :- 7764,

Answer Given:- 3, Option ID : -7763

Question ID:- 1940

بے نظیر کس ڈرامے کا کردار ہے؟

(1) ضحاک (2) انارکلی

(3) یہودی کی لڑکی (4) آگرہ بازار

Options:-

■ 1, Option ID :- 7757,

■ 2, Option ID :- 7758,

■ 3, Option ID :- 7759,

■ 4, Option ID :- 7760,

Answer Given:- 4, Option ID : -7760

Question ID:- 1926

کون سا سفر نامہ ابن انشا کا نہیں ہے؟

(1) ابن بطوطہ کے تعاقب میں (2) چلتے ہو تو چین کو چلیے

(3) آوارہ گرد کی ڈائری (4) جاپان چلو جاپان چلو

Options:-

- 1, Option ID :- 7701,
  - 2, Option ID :- 7702,
  - 3, Option ID :- 7703,
  - 4, Option ID :- 7704,
- Answer Given:- 4, Option ID : -7704**

Question ID:- 1982

جائے تولد کے اعتبار سے درست جوڑ کی نشاندہی کیجئے :

مرزا دبیر (I)	فیض آباد (A)
مرزا غالب (II)	دہلی (B)
میر انیس (III)	آگرہ (C)
چکبخت (IV)	لکھنؤ (D)

(IV) (D) (II) (C) (I) (B) (III) (A) (1)

(I) (D) (IV) (B) (III) (C) (II) (A) (2)

(IV) (D) (III) (C) (II) (B) (I) (A) (3)

(IV) (D) (I) (C) (III) (B) (II) (A) (4)

Options:-

- 1, Option ID :- 7925,
  - 2, Option ID :- 7926,
  - 3, Option ID :- 7927,
  - 4, Option ID :- 7928,
- Answer Given:- 1, Option ID : -7925**

Question ID:- 1935

حالی کے اشعار پطرس بخاری کے کس مضمون میں شامل ہیں؟

لاہور کا جغرافیہ (2)	مرید پور کا پیر (1)
سینما کا عشق (4)	کٹھن (3)

Options:-

- 1, Option ID :- 7737,
- 2, Option ID :- 7738,
- 3, Option ID :- 7739,
- 4, Option ID :- 7740,

Answer Given:- 1, Option ID : -7737

Question ID:- 1956

اصناف کے اعتبار سے دو صحیح زمروں کی نشاندہی کیجئے۔

(A) لال باغ۔ تین عورتیں۔ گل نغمہ۔ ڈولی

(B) تنہائی۔ لال باغ۔ گریز۔ باز گشت

(C) حویلی۔ تنہائی۔ کسان۔ چکلے

(D) بستی۔ واردات۔ ایک لڑکا۔ انار کلی

(B) اور (C) (2)

(A) اور (D) (1)

(A) اور (C) (4)

(C) اور (D) (3)

Options:-

- 1, Option ID :- 7821,
- 2, Option ID :- 7822,
- 3, Option ID :- 7823,
- 4, Option ID :- 7824,

Answer Given:- 4, Option ID : -7824

Question ID:- 1957

ذیل میں سے دو زمرے شعر کی حیثیت سے صحیح ہیں۔

(A) جذبہ بے اختیار شوق دیکھا چاہیے
مدعا عنقا ہے اپنے عالم تقریر کا

(B) جذبہ بے اختیار شوق دیکھا چاہیے
سینہ شمشیر سے باہر ہے دم شمشیر کا

(C) نظر میں کھٹکے ہے بن تیرے گھر کی آبادی
ہمیشہ روتے ہیں ہم دیکھ کر در و دیوار

(D) نظر میں کھٹکے ہے بن تیرے گھر کی آبادی
کہ ہو گئے مرے دیوار و در، در و دیوار

صحیح زمرے کی نشاندہی کیجئے:

(B) اور (A) (2)

(C) اور (B) (1)

(D) اور (B) (4)

(D) اور (C) (3)

Options:-

■ 1, Option ID :- 7825,

■ 2, Option ID :- 7826,

■ 3, Option ID :- 7827,

■ 4, Option ID :- 7828,

Answer Given:- 1, Option ID : -7825

Question ID:- 1917

مندرجہ ذیل میں سے کونسی نظم نظیر اکبر آبادی کی نہیں ہے؟

مغلسی (2)

جنم کنھیاجی (1)

برکھارت (4)

شہر آشوب (3)

Options:-

■ 1, Option ID :- 7665,

■ 2, Option ID :- 7666,

- 3, Option ID :- 7667,
- 4, Option ID :- 7668,
- Answer Given:- 4, Option ID : -7668**

Question ID:- 1985

صحیح جوڑی نشاندہی کیجئے :

(I) حب وطن	(A) اسمعیل میر ٹھی
(II) آثار سلف	(B) اختر الایمان
(III) پگ ڈنڈی	(C) مخدوم محی الدین
(IV) انقلاب	(D) چکبخت

- (1) (I) (C) (II) (B) (III) (A) (IV) (D)
- (2) (I) (C) (II) (B) (III) (A) (IV) (D)
- (3) (I) (D) (IV) (C) (III) (B) (II) (A)
- (4) (I) (C) (II) (D) (III) (B) (IV) (A)

Options:-

- 1, Option ID :- 7937,
- 2, Option ID :- 7938,
- 3, Option ID :- 7939,
- 4, Option ID :- 7940,
- Answer Given:- 3, Option ID : -7939**

Question ID:- 1938

”اردو کا ابتدائی زمانہ“ کس کی تصنیف ہے؟

(2) شمس الرحمن فاروقی	(1) شوکت سبزواری
(4) سید سلیمان ندوی	(3) مسعود حسین خاں

Options:-

- 1, Option ID :- 7749,

- 2, Option ID :- 7750,
  - 3, Option ID :- 7751,
  - 4, Option ID :- 7752,
- Answer Given:- 2, Option ID : -7750**

Question ID:- 1951

ذیل میں دوزمرے صحیح ہیں:

- (A) میرا نئس لکھنؤ میں پیدا ہوئے۔
- (B) میرا نئس غلیق کے بیٹے تھے۔
- (C) ناخ کی ولادت فیض آباد میں ہوئی۔
- (D) نظیر آگرے میں پیدا ہوئے۔
- دو صحیح زمروں کی نشاندہی کیجئے :

- (1) (A) اور (B)
- (2) (B) اور (C)
- (3) (C) اور (D)
- (4) (A) اور (C)

Options:-

- 1, Option ID :- 7801,
  - 2, Option ID :- 7802,
  - 3, Option ID :- 7803,
  - 4, Option ID :- 7804,
- Answer Given:- 2, Option ID : -7802**

Question ID:- 1922

”تجزیے“ کس کی کتاب ہے؟

- (1) تنویر احمد علوی
- (2) آل احمد سرور
- (3) رشید حسن خاں
- (4) گیان چند جین

Options:-

- 1, Option ID :- 7685,
- 2, Option ID :- 7686,

- 3, Option ID :- 7687,
  - 4, Option ID :- 7688,
- Answer Given:- 4, Option ID : -7688**

Question ID:- 1961

ذیل میں سے دوزمرے ڈرامہ نگار اور ان کے ڈرامے کے لحاظ سے صحیح ہیں:

- (A) امانت لکھنوی : اندر سبھا : محمد حسن : ضحاک۔
- (B) آفا حشر : انار کلی : محمد حسن : اندر سبھا۔
- (C) امتیاز علی تاج : ضحاک : حبیب تنویر : یہودی کی لڑکی۔
- (D) حبیب تنویر : آگرہ بازار : آفا حشر : یہودی کی لڑکی۔

صحیح زمرے کی نشاندہی کیجئے:

- (C) اور (B) (2) (B) اور (A) (1)
- (D) اور (C) (4) (D) اور (A) (3)

Options:-

- 1, Option ID :- 7841,
  - 2, Option ID :- 7842,
  - 3, Option ID :- 7843,
  - 4, Option ID :- 7844,
- Answer Given:- 3, Option ID : -7843**

Question ID:- 1955

زمانی اعتبار سے دوزمرے صحیح ہیں۔

(A) میر تقی میر، ذوق، میر آجی

(B) غالب، میر درد، ن۔م۔راشد

(C) خان آرزو، میر تقی میر، میر درد

(D) میر آجی، ن۔م۔راشد، قیوم نظر

صحیح زمرے کی نشاندہی کیجئے:

(A) اور (C) (2)

(C) اور (D) (1)

(B) اور (C) (4)

(A) اور (D) (3)

Options:-

■ 1, Option ID :- 7817,

■ 2, Option ID :- 7818,

■ 3, Option ID :- 7819,

■ 4, Option ID :- 7820,

Answer Given:- 3, Option ID : -7819

Question ID:- 1991

ذیل میں سے کچھ افسانوں کے نام (A)، (B)، (C) اور (D) کے تحت درج ہیں۔ انہیں غور سے پڑھیے اور انتظار حسین کے افسانوں کے صحیح زمرے کی نشاندہی کیجئے:

(A) آخری آدمی، قیوما کی دکان، اجنبی پرندے

(B) زرد کٹنا، حب نسب، جلاوطن

(C) کایا کلپ، کٹا ہوا ڈبہ، جنگل

(D) کچھوے، وہ جو کھو گئے، پرچھائیں

(D) ، (C) ، (B) (2)

(D) ، (B) ، (A) (1)

(C) ، (B) ، (A) (4)

(D) ، (C) ، (A) (3)

Options:-

■ 1, Option ID :- 7961,

■ 2, Option ID :- 7962,

■ 3, Option ID :- 7963,

■ 4, Option ID :- 7964,

Answer Given:- 3, Option ID : -7963

Question ID:- 1979

ذیل میں دیئے گئے ڈرامہ نگاروں کے ڈراموں کی نشاندہی کیجئے۔

(I) گوشہ عافیت	(A) آغا حشر کاشمیری
(II) جھاڑو	(B) امتیاز علی تاج
(III) سفید خون	(C) محمد حسن
(IV) گونگی جورو	(D) حبیب تنویر

(1) (A) (I) (B) (III) (C) (IV) (D) (II)

(2) (B) (IV) (A) (III) (C) (I) (D) (II)

(3) (C) (II) (D) (I) (A) (IV) (B) (III)

(4) (D) (I) (C) (II) (B) (III) (A) (IV)

Options:-

■ 1, Option ID :- 7913,

■ 2, Option ID :- 7914,

■ 3, Option ID :- 7915,

■ 4, Option ID :- 7916,

Answer Given:- 1, Option ID : -7913

Question ID:- 1959

ایک ہی میدان کے ہونے کی حیثیت سے ذیل کے دو زمرے صحیح ہیں:

(A) ارسطو، مولوی عبدالحق، محی الدین قادری زور

(B) قاضی عبدالودود، افلاطون، ابن خلدون

(C) ٹی ایس ایلیٹ، احتشام حسین، ارسطو

(D) محی الدین قادری زور، قاضی عبدالودود، مولوی عبدالحق

صحیح زمرے کی نشاندہی کیجئے:

(C) اور (A) (2) (D) اور (C) (1)

(D) اور (A) (4) (D) اور (B) (3)

Options:-

■ 1, Option ID :- 7833,

■ 2, Option ID :- 7834,

■ 3, Option ID :- 7835,

■ 4, Option ID :- 7836,

Answer Given:- 1, Option ID : -7833

Question ID:- 1947

”آیات و نغمات“ کس شاعر کا شعری مجموعہ ہے؟

(1) فراق گور کھپوری (2) جوش ملیح آبادی

(3) فانی بدایونی (4) جگر مراد آبادی

Options:-

■ 1, Option ID :- 7785,

■ 2, Option ID :- 7786,

■ 3, Option ID :- 7787,

■ 4, Option ID :- 7788,

Answer Given:- 2, Option ID : -7786

Question ID:- 1987

درج ذیل نام لغت کی ترتیب میں لکھئے:

حالی، شبلی، اصغر، امیر

(2) امیر، اصغر، حالی، شبلی

(1) شبلی، حالی، امیر، اصغر

(4) حالی، شبلی، اصغر، امیر

(3) اصغر، امیر، حالی، شبلی

Options:-

■ 1, Option ID :- 7945,

■ 2, Option ID :- 7946,

■ 3, Option ID :- 7947,

■ 4, Option ID :- 7948,

Answer Given:- 3, Option ID : -7947

Subject : 28Urdu set1_B

Question ID:- 2006

سوالات کے جواب ذیل میں دیئے گئے اشعار کی روشنی میں دیجئے:

کہتا ہوں تجھے پنہ کی ایک بات	کہ ہے فایدا اس تھے دھات دھات
جو بے ربط بولے تو پیتاں پچکیں	بھلا ہے جو یک بیت بولے سلیس
سلاست نہیں جس کری بات میں	پڑیا جائے کیوں بجز لیکر بات میں
جسے بات کے ربط کا نام نہیں	اُسے شعر کہنے سوں کچ کلام نہیں
نکو کرتوں کھی بولنے کا ہوس	اگر خوب بولے تو یک بیت بس
ہنر ہے تو کچ نازکی برت یاں	کہ موٹا نہیں باندتے رنگ کیاں
ووکچ شعر کے فن میں مشکل اچھے	کہ لفظ ہور معنی یو سب مل اچھے
اُسی لفظ کو شعر میں لیا تیں توں	کہ لیا یا ہے اتاد جس لفظ کوں
اگر فام ہے شعر کا تجھ کوں چھند	چننے لفظ لیا ہور معنی بلند
رکھیا ایک معنی اگر زور ہے	وَلے بھی مزا بات کا ہور ہے
اگر خوب محبوب جیوں سور ہے	سنوارے تو نور علی نور ہے
اگر لاک عیساں اچھے نار میں	ہنر ہور سے خوب سنگار میں

مثنوی قطب مشتری کے اس اقتباس میں کس کی شرح میں یہ ہدایات پیش کی گئی ہیں؟

(1) قصیدہ کی شرح میں	(2) مثنوی کی شرح میں
(3) شعر کی شرح میں	(4) مرثیہ کی شرح میں

Options:-

- 1, Option ID :- 8021,
- 2, Option ID :- 8022,
- 3, Option ID :- 8023,
- 4, Option ID :- 8024,

Answer Given:- 3, Option ID : -8023

Question ID:- 2009

سوالات کے جواب ذیل میں دیئے گئے اشعار کی روشنی میں دیجئے:

کہتا ہوں تجھے پنہ کی ایک بات	کہ ہے فایدا اس تھے دھات دھات
جو بے ربط بولے تو پیتاں پچیس	بھلا ہے جو یک بیت بولے سلیس
سلاست نہیں جس کری بات میں	پڑیا جائے کیوں بجز لیکر بات میں
جسے بات کے ربط کا نام نہیں	اُسے شعر کہنے سوں کچ کام نہیں
نکو کرتوں کھی بولنے کا ہوس	اگر خوب بولے تو یک بیت بس
ہنر ہے تو کچ نازکی برت یاں	کہ موٹا نہیں باندتے رنگ کیاں
وو کچ شعر کے فن میں مشکل اچھے	کہ لفظ ہور معنی یو سب مل اچھے
اُسی لفظ کو شعر میں لیا تیں توں	کہ لیا یا ہے اُتاد جس لفظ کوں
اگر فام ہے شعر کا تجھ کوں چھند	چُنے لفظ لیا ہور معنی بلند
رکھیا ایک معنی اگر زور ہے	وَلے بھی مزا بات کا ہور ہے
اگر خوب محبوب جیوں سور ہے	سنوارے تو نور علی نور ہے
اگر لاک عیساں اچھے نار میں	ہنر ہور سے خوب سنگار میں

ملاو جہی نے قطب مشتری کے اس اقتباس میں ”سور“ کو کس معنی میں استعمال کیا ہے؟

(2) سور اشتر

(1) سورج

(4) سر پھرا

(3) سوئی

Options:-

■ 1, Option ID :- 8033,

■ 2, Option ID :- 8034,

■ 3, Option ID :- 8035,

■ 4, Option ID :- 8036,

Answer Given:- 4, Option ID : -8036

Question ID:- 2007

سوالات کے جواب ذیل میں دیئے گئے اشعار کی روشنی میں دیجئے:

کہتا ہوں تجھے پنہ کی ایک بات	کہ ہے فایدا اس تھے دھات دھات
جو بے ربط بولے تو پیتاں پچکیں	بھلا ہے جو یک بیت بولے سلیس
سلاست نہیں جس کری بات میں	پڑیا جائے کیوں بجز لیکر بات میں
جسے بات کے ربط کا نام نہیں	اُسے شعر کہنے سوں کچ کام نہیں
نکو کرتوں کھی بولنے کا ہوس	اگر خوب بولے تو یک بیت بس
ہنر ہے تو کچ نازکی برت یاں	کہ موٹا نہیں باندتے رنگ کیاں
وو کچ شعر کے فن میں مشکل اچھے	کہ لفظ ہور معنی یو سب مل اچھے
اُسی لفظ کو شعر میں لیا تیں توں	کہ لیا یا ہے اُتاد جس لفظ کوں
اگر فام ہے شعر کا تجھ کوں چھند	چُنے لفظ لیا ہور معنی بلند
رکھیا ایک معنی اگر زور ہے	وَلے بھی مزا بات کا ہور ہے
اگر خوب محبوب جیوں سور ہے	سنوارے تو نور علی نور ہے
اگر لاک عیساں اچھے نار میں	ہنر ہور سے خوب سنگار میں

قطب مشتری کے اس اقتباس میں 'فام' کن معنوں میں استعمال ہوا ہے؟

(1) ہمیت	(2) فخر
(3) فرار	(4) فہم

Options:-

■ 1, Option ID :- 8025,

■ 2, Option ID :- 8026,

■ 3, Option ID :- 8027,

■ 4, Option ID :- 8028,

Answer Given:- 4, Option ID : -8028

Question ID:- 2010

سوالات کے جواب ذیل میں دیئے گئے اشعار کی روشنی میں دیجئے:

کہتا ہوں تجھے پنہ کی ایک بات
جو بے ربط بولے تو پیتاں پکیں
سلاست نہیں جس کری بات میں
جسے بات کے ربط کا نام نہیں
نکو کرتوں کھی بولنے کا ہوس
ہنر ہے تو کچھ نازکی برت یاں
وہ کچھ شعر کے فن میں مشکل اچھے
اسی لفظ کو شعر میں لیا تیں توں
اگر فام ہے شعر کا تجھ کوں چھند
رکھیا ایک معنی اگر زور ہے
اگر خوب محبوب جیوں سور ہے
اگر لاک عیساں اچھے نار میں

کہ ہے فایدا اس تنے دھات دھات
بھلا ہے جو یک بیت بولے سلیس
پڑیا جائے کیوں بجز لیکر بات میں
اُسے شعر کہنے سوں کچھ کام نہیں
اگر خوب بولے تو یک بیت بس
کہ موٹا نہیں باندتے رنگ کیاں
کہ لفظ ہور معنی یو سب مل اچھے
کہ لیا یا ہے اتاد جس لفظ کوں
چننے لفظ لیا ہور معنی بلند
وہ بھی مزا بات کا ہور ہے
سنوارے تو نور علی نور ہے
ہنر ہور سے خوب سنگار میں

اس اقتباس میں وجہی نے ”نار“ کو کس معنی میں استعمال کیا ہے؟

- (1) جہنم
(2) آگ
(3) انار
(4) عورت

Options:-

- 1, Option ID :- 8037,
  - 2, Option ID :- 8038,
  - 3, Option ID :- 8039,
  - 4, Option ID :- 8040,
- Answer Given:- 4, Option ID : -8040**

Question ID:- 2008

سوالات کے جواب ذیل میں دیئے گئے اشعار کی روشنی میں دیجئے:

کہتا ہوں تجھے پنہ کی ایک بات	کہ ہے فایدا اس تھے دھات دھات
جو بے ربط بولے تو پیتاں پچکیں	بھلا ہے جو یک بیت بولے سلیس
سلاست نہیں جس کری بات میں	پڑیا جائے کیوں بجز لیکر بات میں
جسے بات کے ربط کا نام نہیں	اُسے شعر کہنے سوں کچ کام نہیں
نکو کرتوں کھی بولنے کا ہوس	اگر خوب بولے تو یک بیت بس
ہنر ہے تو کچ نازکی برت یاں	کہ موٹا نہیں باندتے رنگ کماں
وہ کچ شعر کے فن میں مشکل اچھے	کہ لفظ ہور معنی یو سب مل اچھے
اُسی لفظ کو شعر میں لیا تیں توں	کہ لیا یا ہے اُتاد جس لفظ کوں
اگر فام ہے شعر کا تجھ کوں چھند	چننے لفظ لیا ہور معنی بلند
رکھیا ایک معنی اگر زور ہے	وہے بھی مزا بات کا ہور ہے
اگر خوب محبوب جیوں سور ہے	سنوارے تو نور علی نور ہے
اگر لاک عیساں اچھے نار میں	ہنر ہور سے خوب سنگار میں

اس اقتباس میں ”دھات دھات“ کن معنوں میں استعمال ہوا ہے؟

(1) سونا چاندی	(2) طرح طرح کا
(3) آئے دن	(4) صبح و شام

Options:-

- 1, Option ID :- 8029,
- 2, Option ID :- 8030,
- 3, Option ID :- 8031,
- 4, Option ID :- 8032,

Answer Given:- 2, Option ID : -8030

Subject : 28Urdu set1_C

Question ID:- 2011

سوالات کے جواب ذیل میں دیئے گئے اقتباس کی روشنی میں دیجئے:

”اس سے انکار نہیں کیا جاسکتا کہ ادیب کے لئے تخلیق کا کرب ایک جاں گسل لذت کے باوجود روح فرسا ہوتا ہے۔ اس کے شعور کا ہر لمحہ اسی کے لئے وقف ہو جاتا ہے اور اس کی روح گویا اس کے قلم کی نوک میں آجاتی ہے۔ اگر وہ اپنی تسکین کے علاوہ ادیب کے ذمہ کسی قسم کا سماجی فرض بھی سمجھتا ہے تو اسے اپنی ہر تحریر کے اثر کو نظر میں رکھنا پڑتا ہے اور وہ مستقبل کے اس نقاد سے بے نیاز نہیں ہو سکتا جو تصنیف کے فوری اثر پڑھنے والوں کی راہوں اور تنقیدوں کی روشنی میں فصلہ کرے گا۔ ایک لحاظ سے نقاد کا کام مصنف سے زیادہ مشکل ہوتا ہے کیونکہ اس کی ذمہ داری رایوں اور تنقیدوں کے اس انبار کو دیکھتے ہوئے بہت زیادہ بڑھ جاتی ہے جو ہر تصنیف کے گرد جمع ہو جاتا ہے۔ ایک اچھا نقاد نہ تو انہیں نظر انداز کر سکتا ہے اور نہ انہیں کی بنیاد پر فیصلہ کر سکتا ہے اس لئے جب وہ اصول نقد معین کرنے کی کوشش کرے گا تو جہاں اس کے لئے ادب اور ادیب کو اچھی طرح جاننا اور سمجھنا ضروری ہو گا وہیں ہر عہد میں ادب کے متعلق جو راہیں پیش کی گئی ہیں، ان کا سمجھنا بھی ضروری قرار پائے گا۔“

اردو ادب کے اہم ناقد پروفیسر احتشام حسین کے مندرجہ بالا اقتباس کی روشنی میں بتائیے کہ ایک اچھا نقاد کیا نظر انداز نہیں کرتا؟

- (1) مصنف کی شخصیت
- (2) مصنف کا سفر حیات
- (3) رایوں اور تنقیدوں کا وہ انبار جو اس مصنف کی اس تخلیق کے بارے میں لکھا گیا ہے۔
- (4) مصنف جو رائے اپنے بارے میں پیش کرتا ہے۔

Options:-

- 1, Option ID :- 8041,
- 2, Option ID :- 8042,
- 3, Option ID :- 8043,
- 4, Option ID :- 8044,

Answer Given:- 3, Option ID : -8043**Question ID:- 2013**

سوالات کے جواب ذیل میں دیئے گئے اقتباس کی روشنی میں دیجئے:

”اس سے انکار نہیں کیا جاسکتا کہ ادیب کے لئے تخلیق کا کرب ایک جاں گسل لذت کے باوجود روح فرسا ہوتا ہے۔ اس کے شعور کا ہر لمحہ اسی کے لئے وقف ہو جاتا ہے اور اس کی روح گویا اس کے قلم کی نوک میں آجاتی ہے۔ اگر وہ اپنی تسکین کے علاوہ ادیب کے ذمہ کسی قسم کا سماجی فرض بھی سمجھتا ہے تو اسے اپنی ہر تحریر کے اثر کو نظر میں رکھنا پڑتا ہے اور وہ مستقبل کے اس نقاد سے بے نیاز نہیں ہو سکتا جو تصنیف کے فوری اثر پڑھنے والوں کی راہوں اور تنقیدوں کی روشنی میں فصلہ کرے گا۔ ایک لحاظ سے نقاد کا کام مصنف سے زیادہ مشکل ہوتا ہے کیونکہ اس کی ذمہ داری رایوں اور تنقیدوں کے اس انبار کو دیکھتے ہوئے بہت زیادہ بڑھ جاتی ہے جو ہر تصنیف کے گرد جمع ہو جاتا ہے۔ ایک اچھا نقاد نہ تو انہیں نظر انداز کر سکتا ہے اور نہ انہیں کی بنیاد پر فیصلہ کر سکتا ہے اس لئے جب وہ اصول نقد معین کرنے کی کوشش کرے گا تو جہاں اس کے لئے ادب اور ادیب کو اچھی طرح جاننا اور سمجھنا ضروری ہو گا وہیں ہر عہد میں ادب کے متعلق جو راہیں پیش کی گئی ہیں، ان کا سمجھنا بھی ضروری قرار پائے گا۔“

مندرجہ بالا اقتباس کی روشنی میں بتائیے کہ نقاد کا کام مصنف کے مقابلے میں کیوں زیادہ مشکل ہے؟

- (1) ناقد کو مصنف کو پڑھنا ہوتا ہے
- (2) رایوں اور تنقیدوں کے اس انبار کے پیش نظر جو مصنف کے گرد جمع ہو جاتا ہے
- (3) یہ تخلیق کار کے شعور کا تجزیہ کرتا ہے
- (4) یہ سماج کی نمائندگی کرتا ہے

Options:-

- 1, Option ID :- 8049,
- 2, Option ID :- 8050,

- 3, Option ID :- 8051,
- 4, Option ID :- 8052,
- Answer Given:- 2, Option ID : -8050**

Question ID:- 2012

سوالات کے جواب ذیل میں دیئے گئے اقتباس کی روشنی میں دیجئے:

”اس سے انکار نہیں کیا جاسکتا کہ ادیب کے لئے تخلیق کا کرب ایک جاں گسل لذت کے باوجود روح فرسا ہوتا ہے۔ اس کے شعور کا ہر لمحہ اسی کے لئے وقف ہو جاتا ہے اور اس کی روح گویا اس کے قلم کی نوک میں آجاتی ہے۔ اگر وہ اپنی تسکین کے علاوہ ادیب کے ذمہ کسی قسم کا سماجی فرض بھی سمجھتا ہے تو اسے اپنی ہر تحریر کے اثر کو نظر میں رکھنا پڑتا ہے اور وہ مستقبل کے اس نقاد سے بے نیاز نہیں ہو سکتا جو تصنیف کے فوری اثر پڑھنے والوں کی راہوں اور تنقیدوں کی روشنی میں فصلہ کرے گا۔ ایک لحاظ سے نقاد کا کام مصنف سے زیادہ مشکل ہوتا ہے کیونکہ اس کی ذمہ داری رایوں اور تنقیدوں کے اس انبار کو دیکھتے ہوئے بہت زیادہ بڑھ جاتی ہے جو ہر تصنیف کے گرد جمع ہو جاتا ہے۔ ایک اچھا نقاد نہ تو انہیں نظر انداز کر سکتا ہے اور نہ انہیں کی بنیاد پر فیصلہ کر سکتا ہے اس لئے جب وہ اصول نقد معین کرنے کی کوشش کرے گا تو جہاں اس کے لئے ادب اور ادیب کو اچھی طرح جاننا اور سمجھنا ضروری ہو گا وہیں ہر عہد میں ادب کے متعلق جو راہیں پیش کی گئی ہیں، ان کا سمجھنا بھی ضروری قرار پائے گا۔“

اس اقتباس کی روشنی میں بتائیے کہ وہ کونسی کیفیت ہے جو مصنف کے لئے جاں گسل لذت کے باوجود روح فرسا ہوتی ہے؟

(1) مصنف کا مقصد	(2) تخلیق کا کرب
(3) سماج کا خوف	(4) شعور ذات

Options:-

- 1, Option ID :- 8045,
- 2, Option ID :- 8046,

■ 3, Option ID :- 8047,

■ 4, Option ID :- 8048,

Answer Given:- 2, Option ID : -8046

Question ID:- 2015

سوالات کے جواب ذیل میں دیئے گئے اقتباس کی روشنی میں دیجئے:

”اس سے انکار نہیں کیا جاسکتا کہ ادیب کے لئے تخلیق کا کرب ایک جاں گسل لذت کے باوجود روح فرسا ہوتا ہے۔ اس کے شعور کا ہر لمحہ اسی کے لئے وقف ہو جاتا ہے اور اس کی روح گویا اس کے قلم کی نوک میں آجاتی ہے۔ اگر وہ اپنی تسکین کے علاوہ ادیب کے ذمہ کسی قسم کا سماجی فرض بھی سمجھتا ہے تو اسے اپنی ہر تحریر کے اثر کو نظر میں رکھنا پڑتا ہے اور وہ مستقبل کے اس نقاد سے بے نیاز نہیں ہو سکتا جو تصنیف کے فوری اثر پڑھنے والوں کی راہوں اور تنقیدوں کی روشنی میں فصلہ کرے گا۔ ایک لحاظ سے نقاد کا کام مصنف سے زیادہ مشکل ہوتا ہے کیونکہ اس کی ذمہ داری رایوں اور تنقیدوں کے اس انبار کو دیکھتے ہوئے بہت زیادہ بڑھ جاتی ہے جو ہر تصنیف کے گرد جمع ہو جاتا ہے۔ ایک اچھا نقاد نہ تو انہیں نظر انداز کر سکتا ہے اور نہ انہیں کی بنیاد پر فیصلہ کر سکتا ہے اس لئے جب وہ اصول نقد معین کرنے کی کوشش کرے گا تو جہاں اس کے لئے ادب اور ادیب کو اچھی طرح جاننا اور سمجھنا ضروری ہو گا وہیں ہر عہد میں ادب کے متعلق جو راہیں پیش کی گئی ہیں، ان کا سمجھنا بھی ضروری قرار پائے گا۔“

اس اقتباس کے پیش نظر ادب اور ادیب کو اچھی طرح جاننے اور سمجھنے کے علاوہ ناقد کے لئے کیا ضروری ہے؟

(1) ہر عہد میں ادب کے متعلق جو راہیں پیش کی گئی ہیں، ان کا سمجھنا بھی ضروری ہے۔

(2) مصنف کے حالات سے واقف ہونا۔

(3) مصنف کے سماج سے متعلق معلومات فراہم کرنا۔

(4) مصنف کا سیاسی پس منظر جاننے کی کوشش کرنا۔

Options:-

■ 1, Option ID :- 8057,

■ 2, Option ID :- 8058,

■ 3, Option ID :- 8059,

■ 4, Option ID :- 8060,

Answer Given:- 1, Option ID : -8057

Question ID:- 2014

سوالات کے جواب ذیل میں دیئے گئے اقتباس کی روشنی میں دیجئے:

”اس سے انکار نہیں کیا جاسکتا کہ ادیب کے لئے تخلیق کا کرب ایک جاں گسل لذت کے باوجود روح فرسا ہوتا ہے۔ اس کے شعور کا ہر لمحہ اسی کے لئے وقف ہو جاتا ہے اور اس کی روح گویا اس کے قلم کی نوک میں آجاتی ہے۔ اگر وہ اپنی تسکین کے علاوہ ادیب کے ذمہ کسی قسم کا سماجی فرض بھی سمجھتا ہے تو اسے اپنی ہر تحریر کے اثر کو نظر میں رکھنا پڑتا ہے اور وہ مستقبل کے اس نقاد سے بے نیاز نہیں ہو سکتا جو تصنیف کے فوری اثر پڑھنے والوں کی راہوں اور تنقیدوں کی روشنی میں فصلہ کرے گا۔ ایک لحاظ سے نقاد کا کام مصنف سے زیادہ مشکل ہوتا ہے کیونکہ اس کی ذمہ داری رایوں اور تنقیدوں کے اس انبار کو دیکھتے ہوئے بہت زیادہ بڑھ جاتی ہے جو ہر تصنیف کے گرد جمع ہو جاتا ہے۔ ایک اچھا نقاد نہ تو انہیں نظر انداز کر سکتا ہے اور نہ انہیں کی بنیاد پر فیصلہ کر سکتا ہے اس لئے جب وہ اصول نقد معین کرنے کی کوشش کرے گا تو جہاں اس کے لئے ادب اور ادیب کو اچھی طرح جاننا اور سمجھنا ضروری ہو گا وہیں ہر عہد میں ادب کے متعلق جو راہیں پیش کی گئی ہیں، ان کا سمجھنا بھی ضروری قرار پائے گا۔“

اس اقتباس کی روشنی میں بتائیے کہ کسی تخلیقی فن پارے کے بارے میں مختلف لوگوں کی رایوں اور تنقیدوں کی وجہ سے نقاد کے سامنے کیا مسئلہ پیدا ہوتا ہے؟

(2) فیصلہ کرنے میں مدد ملتی ہے

(1) کام آسان ہو جاتا ہے

(4) کوئی فرق نہیں پڑتا

(3) ذمہ داری بڑھ جاتی ہے

Options:-

- **1, Option ID :- 8053,**
- **2, Option ID :- 8054,**
- **3, Option ID :- 8055,**
- **4, Option ID :- 8056,**

Answer Given:- 3, Option ID : -8055